

צפניה

ZEFÁNJA

PROFEET VAN BEDREIGING EN BELOFTE

**Korte uitleg over de profetie van Zefánja
in het licht van zijn tijd en onze tijd**

door

Willem Westerbeke

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG**

2^e Uitgave 2011

INHOUD

- Voorwoord
- Indeling en samenvatting
- Zefánjah in de Hebreeuwse tekst
- Indeling
- Verklaring en vervulling: Zefánja 1
 - Zefánja 2
 - Zefánja 3
 - Visie van Ds. E. Fransen, M. Heikoop,
Joh. Plevier en G. Hutechson
- Samenvatting over Zefánja's profetie met het oog op de Kerk des Heeren in Nederland
- Bijlage: Chronologie
- Geraadpleegde literatuur

VOORWOORD

Het was een aangenaam werk om te wandelen in de Hebreeuwse hof van Gods Woord. Ieder die zich verdiept in de talen waarin de Bijbel geïnspireerd werd, komt tot de ontdekking dat de rijkdom daarvan groter is dan de meeste mensen denken. Hoe waardevol de Griekse taal is, Hebreeuws overtreft het in veel opzichten. Hebreeuws was de taal die Adam en Noach spraken. De taal waarin de Heere Zich openbaarde en waarin de oorspronkelijke Godsdienst oefeningen onder de aartsvaders en later onder de Joden werd gehouden. God sprak tot onze vaders van de hemel en gaf Zijn wet in de Hebreeuwse taal.

Die taal is bovendien zo rijk omdat de woorden niet alleen een getalswaarde hebben, maar omdat elke 7^e of 10^e letter (of een ander aantal letters) van een bepaalde passage, een woord kunnen vormen die een betekenis heeft, b.v. de Godsnaam Jehowah. Deze unieke constructie komt in geen andere taal voor. Er ligt nog veel verborgen, waarvan we hopen dat het later zal geopenbaard worden.

Dikwijls denk ik aan de zalige omgang die onze eerste ouders in de hof van Eden hadden met hun God. Wij zijn die omgang en zalige gemeenschap kwijt. Buiten de Heere is er nergens voldoening. We zoeken het overal, maar het is er niet. Ook niet in de Hebreeuwse Bijbel. En toch wordt ik er steeds naar toe getrokken. En niet in 't minst omdat de schrift de Weg naar ware voldoening aanwijst en aanprijst.

De profetie van Zefánja hebben wij samen, mijn vriend Dr. Jan Weststrate en ik, vanuit het Hebreeuws bestudeerd. Jan heeft een uitvoerige analyse gemaakt van elk woord, van de vervoeging van de werkwoorden en hoe dikwijls het in de Schrift gebruikt wordt in onderscheiden betekenissen. Daarbij heeft hij commentaren gevoegd. Zonder die hulp had ik het niet geklaard.

De opzet van deze studie is de verduidelijking van de exegese en de Hebreeuwse uitdrukkingen. Met dat doel wordt elke tekst in de letterlijke betekenis weergegeven. Niet met de bedoeling alsof het zó vertaald had moeten worden door onze Statenvertalers, want dan zou het niet meer vlot leesbaar zijn. Maar om de oorspronkelijke bedoeling in een helderder licht te plaatsen. Tevens zijn hier en daar enkele opmerkingen van stichtelijke aard geplaatst. Omdat een behoorlijk aantal jonge mensen enige kennis hebben van de Hebreeuwse letters, wordt de complete tekst van de profetie in het Hebreeuws weergegeven.

Zefánja is een profeet van oordeelsaankondiging en belofte. Niets is meer actueel in deze tijd dan deze prediking. Ons land is verdronken in de meest schaamteloze en perverse overtredingen die men bedenken kan. Die van zulke zonden een afkeer hebben leven zich echter ook zorgeloos uit in allerlei zonden tegen de Wet. En onder de kerkelijke mensen is de verharding zeer groot. Kijk maar naar de afval van grote kerken en het verval onder kleinere kerkgenootschappen. De heerlijkheid van het zalig Evangelie van Jezus Christus wordt óf oppervlakkig misbruikt, of miskent door de dode orthodoxie. Gods ongenoegen is overal heel duidelijk zichtbaar. De verwoesting en verwildering in gezinnen en de maatschappij is zeer verontrustend. Wie zal zeggen wat het einde is van deze zondekoers? Vreselijke rechtvaardige straffen!

Te midden van deze wolken en donkerheid schijnt de Morgenster van de beloften van een heerlijke Kerkstaat, dwars door het onmogelijke heen. HEB GELOOF OP GOD DIE NIET LIEGT!

De Auteur van de tekst, de Uitvoerder van de bedreigingen, de Waarmaker van de beloften, zegene ons samen met het zuivere geloofsleven in Christus en geve dat wij geborgen mogen worden onder Zijn liefdevleugelen als de oordelen onder ons voltrokken worden.

Middelburg, december 2000.

Willem Westerbeke

Bijgewerkt op Sukkoth, (het Loofhuttenfeest) beginnend 12 oktober bij zonsondergang 2011.

INDELING VAN ZEFÁNJA

Hoofdstuk:

1:1 Opschrift

Hfd. 1:2-2:3 De dag des HEEREN tegen Juda en Jeruzalem

1:2-3 Aankondiging van het totale oordeel

1:4-6 Aankondiging van ondergang van Juda en Jeruzalem vanwege afgodendienst

1:7-9 Aankondiging van de Dag des HEEREN als dag van slachtoffer

1:10-11 Beschrijving van de uitvoering daarvan

1:12-13 Aankondiging van gerechtelijk onderzoek van Jeruzalem

1:14-18 Op de dag des HEEREN wordt het vonnis uitgevoerd

2:1-3 Oproep tot verootmoediging om bewaard te worden tijdens de oorlog

Hfd. 2:4-15 Oordeelsaankondiging tegen kleine en grote volken

2:4-7 Tegen de steden en het land van de Filistijnen

2:8-11 Tegen Moab en Ammon

2:12 Tegen de Moren (Cuschieten)

2:13-15 Tegen Assyrië en Ninevé

Hfd. 3:1-8 Oordeelsaankondiging tegen Jeruzalem

3:1-5 Beschrijving van Jeruzalems zonden

3:6-8 Aankondiging van de ondergang van Jeruzalem

Hfd. 3:9-20 Verlossing na het oordeel

3:9-10 Belofte van bekering van verstrooide Joden

3:11-13 Belofte van redding van een overblijfsel in Juda en Jeruzalem

3:14-15 Oproep tot gejuich vanwege de komende heerlijkheid van Jeruzalem

3:16-17 Belofte van vrede voor Jeruzalem

3:19-20 Belofte van terugkeer uit de diaspora en herstel.

VERKLARING

Zefánja 1

Zefanja

1¹ דִּבְרֵי־יְהוָה אֲשֶׁר הָיָה אֶל־צְפַנְיָה בֶּן־כוּשִׁי בֶּן־גְּדַלְיָה בֶּן־אֲמַרְיָה בֶּן־חֲזַקְיָה
 בְּיָמֵי יְאֲשִׁיָּהוּ בֶּן־אֲמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה:
 2 אֲסַף אֲסַף כָּל מַעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה נְאֻם־יְהוָה:
 3 אֲסַף אָדָם וּבְהֵמָה אֲסַף עֹרְף־הַשָּׁמַיִם וּדְגֵי הַיָּם וְהַמְּכַשְׁלוֹת אֶת־הָרְשָׁעִים
 וְהַכְּרָתִי אֶת־הָאָדָם מַעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה נְאֻם־יְהוָה:
 4 וְנִשְׁתִּי יָדִי עַל־יְהוּדָה וְעַל כָּל־יְשֻׁבֵי יְרוּשָׁלַם וְהַכְּרָתִי מִן־הַמְּקוֹם הַזֶּה אֶת־שָׂרָר
 הַבַּעַל אֶת־שֵׁם הַכְּמָרִים עִם־הַכְּהֵנִים:
 5 וְאֶת־הַמְּשַׁחֲוִים עַל־הַגְּזוֹת לְצַבֵּא הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הַמְּשַׁחֲוִים הַנֹּשְׁבָעִים לַיהוָה וְהַנֹּשְׁבָעִים בַּמִּלְכָּם:
 6 וְאֶת־הַנְּסוּגִים מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְאֲשֶׁר לֹא־בִקְשׁוּ אֶת־יְהוָה וְלֹא דָרְשׁוּ:
 7 הֵם מִפְּנֵי אֲדֹנָי יְהוָה כִּי קָרוֹב יוֹם יְהוָה כִּי־יִהְיֶה כִּי־יִהְיֶה זָבַח הַקִּדִּישׁ קָרָאיו:
 8 וְהָיָה בַיּוֹם זָבַח יְהוָה וּפְקַדְתִּי עַל־הַשָּׂרִים וְעַל־בְּנֵי הַמִּלְךְ וְעַל כָּל־הַלְבָשִׁים מִלְּבוּשׁ נְכָרִי:
 9 וּפְקַדְתִּי עַל כָּל־הַדּוֹלֵג עַל־הַמִּפְתָּן בַּיּוֹם הַהוּא הַמְּמַלְאִים בֵּית אֲדֹנֵיהֶם חֶמֶס וּמְרֵמָה:
 10 וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם־יְהוָה קוֹל צִעָקָה מִשָּׂעַר הַדְּגַיִם וְיִלְלָה מִן־הַמִּשְׁנָה וְשָׁבַר גְּדוֹל מִהַגְּבֻעוֹת:
 11 הִילָלוּ יְשֻׁבֵי הַמִּכְתָּשׁ כִּי נִדְמָה כָּל־עַם כְּנַעַן נִכְרְתוּ כָּל־נִשְׁתִּילֵי כֶסֶף:
 12 וְהָיָה בַעַת הַהוּא אֲחַפֵּשׂ אֶת־יְרוּשָׁלַם בַּגְּזוֹת וּפְקַדְתִּי עַל־הָאֲנָשִׁים הַקַּפְאִים עַל־שְׁמֵרֵיהֶם הַאֲמָרִים בַּלְבָּבָם
 לֹא יִשְׁיֵב יְהוָה וְלֹא יִרַע:
 13 וְהָיָה חֵילָם לְמִשְׁפַּח וּבְתֵיבָה לְשִׁמְמָה וּבְנוֹ בָתִּים וְלֹא יִשְׁבּוּ וְנִטְעוּ כְרָמִים וְלֹא יִשְׁתּוּ אֶת־יַיִן:
 14 קָרוֹב יוֹם־יְהוָה הַגְּדוֹל קָרוֹב וּמָהֵר מְאֹד קוֹל יוֹם יְהוָה מִר צָרָח שֵׁם גְּבוּר:
 15 יוֹם עִבְרָה הַיּוֹם הַהוּא יוֹם צָרָה וּמְצוּקָה יוֹם שָׂאָה וּמְשׂוֹאָה יוֹם חֲשָׁךְ וְאִפְלָה יוֹם עָנָן וְעֶרְפֶּל:
 16 יוֹם שׂוֹפָר וְתִרְעוּפָה עַל הָעָרִים הַבְּצֻרוֹת וְעַל הַגְּבוּחֹת:
 17 וְהַצְרָתִי לָאָדָם וְהִלְכּוּ כַּעֲוָרִים כִּי לַיהוָה חֲטָאוּ וְשָׁפַךְ דָּמָם כַּעֲפָר וְלֶחֶם כְּגִלְלִים:
 18 גַּם־כֶּסֶפָם גַּם־זָהָבָם לֹא־יִכָּלֵל לְהַצִּילָם בַּיּוֹם עִבְרָת יְהוָה וּבָאֵשׁ קִנְאָתוֹ תֹאכַל כָּל־הָאָרֶץ כִּי־כָלָה אֶדְ-נִבְהָלָה
 יַעֲשֶׂה אֵת כָּל־יְשֻׁבֵי הָאָרֶץ:

1. Het woord des HEEREN, hetwelk geschied is tot Zefánja, den zoon van Cuschi, den zoon van Gedálja, den zoon van Amàrja, den zoon van Hizkia; in de dagen van Josia, den zoon van Amon, den koning van Juda.

De naam Zefánja is samengesteld uit *Jah* en *Tsephan*. Die naam betekent: *de Heere bewaart*, of beschermt. De geboorte van een kind geeft normaal gesproken blijdschap. Als ouders de naam des Heeren, *Jah* of *Jehowah* verbinden aan de naam van hun kind is dat altijd positief. Niemand krijgt een naam die betekent *de Heere verbreekt*, of verwoest. Er zijn in de Bijbel heel wat namen die eindigen op *Jah*. In de Nederlandse bijbel komt dat niet altijd tot uiting. Bijvoorbeeld, de naam Zacharia is samengesteld uit zachar en *Jah*. Die naam betekent: *de Heere gedenkt*. *Jah* is in het Nederlands verkort tot *ia*.

Zefánja is waarschijnlijk geboren in het eind van de regering van koning Manasse, of aan het begin van Josia's regering. Toen was de wegvoering van Juda en Jeruzalem naar Babel al dikwijls door de profeten voorgezegd. Wat zijn leeftijd betreft kan Zefánja meegevoerd zijn door Nebukadnézar, in het jaar 607 vóór Christus, Daniël 1:1. Misschien dat zijn ouders met het oog op de komende oorlog hun kind de naam gaven: *de Heere bewaart*. Met de gedachte: *Ook al worden wij weggevoerd naar Babel, zal onze God voor ons en ons kind zorgen*. Zefánja zijn vader heette Cuschi. Cuschi betekent: *mijn zwarte*. Zijn ouders gaven hem misschien die naam om dat het kind een donker of zwart uiterlijk had. Tenzij hij naar iemand anders genoemd werd in zijn familie.

Moeder Rebekka noemde haar oudste zoon Ezau, dat betekent *de harige*. Moeder Tamar noemde haar zoon *Péres*, (doorbreker) omdat hij doorbraak in zijn geboorte, vóór zijn tweelingbroer. Stervende moeders gaven soms andere namen. Rachel noemde

haar kind Ben-oni, *zoon van ellende*. Eli's schoondochter noemde haar kind: Icabod, *de eer is weg*.

Cuschi kan ook vertaald worden: de Cuschiet, dwz. een Moor, een buitenlander. Maar Cuschi zijn vader was een *Jood*, want hij heette Gedálja, wat betekent: *de Heere (Jah) is groot*. Gedálja was de zoon van Amarja, *de Heere heeft gesproken*, (of beloofd). Hij was een zoon van Hizkía. Als Zefánja van *koning Hizkía* afstamt, zijn de vaders wel heel jong getrouwd. Wat echter in die tijd, zeker in de koninklijke familie veel voorkwam. Vanaf Hizkía's eerste zoon tot zijn sterven duurde ca. 15 jaar. Manasse regeerde 55 jaar, 2 Kon. 21:1, Amon 2 jaar; totaal 72 jaar tot de tijd van koning Josia.

Als deze Hizkía inderdaad de beroemde koning is, is het goed te begrijpen dat Zefánja zijn stamboom ophaalt. Is Hizkía een gewoon burger geweest en Zefánja eveneens, is een stamboom nodig om personen met dezelfde namen uit elkaar te houden.

Zefánja profeteerde *in de dagen van koning Josia*. Josia was een godzalig koning. Hij is beroemd geworden door zijn Reformatie. De precieze tijd van Zefánja's optreden is niet aan te geven, maar de vervulling van zijn profetie, de tijd van Israëls ondergang, zoveel te beter. In vers 8 worden de kinderen van de koning (Josia) bestraft. Als Josia kinderen kreeg rond zijn 16^e jaar, was de oudste al 14 jaar toen Josia in zijn 30^e levensjaar was. Dat is Josia's 22^e regeringsjaar. In deze tijd kan Zefánja geprofeteerd hebben. Hoe dit zij, in elk geval profeteerde Zefánja vóór de dood van koning Josia die in 609 vóór Chr. plaatsvond. Waarschijnlijk profeteerde Hábakuk in dezelfde tijd, Hábakuk 1:1. Habakuk en Zefánja worden gerangschikt in de volgorde van de *kleine profeten*, als de 2 laatste profeten vóór de wegvoering naar Babel. Om de vervulling van Zefánja's profetie duidelijk uit te laten komen is een kort chronologisch overzicht als bijlage toegevoegd. Het beslaat het tijdperk van Josia's regering tot de inwijding van de 2e tempel, 125 jaar.

Vers 1. *Het woord des HEEREN, hetwelk geschied is tot Zefánja*. Het Hebreeuwse *debar* betekent een *woord* en een *zaak*. Een woord houdt immers een zaak in. Zéker het woord van de Heere. *Het woord des HEEREN* is de gewone uitdrukking waarmee de profeten hun opdracht en lastgeving van de Heere inleidden. In de boeken van de kleine profeten zijn slechts enkele deeltjes van hun profetie, preken en woorden opgenomen, die zij in hun leven hebben uitgesproken. Deze kerninhoud is geïnspireerd door Gods Geest en werd door de profeet beschreven of gedictieerd. Aan deze profetieën werden soms woorden of korte zinnen toegevoegd ter verduidelijking, nog voordat de canon werd afgesloten. Joséfus beschrijft de afsluiting van de canon door Ezra de schriftgeleerde. (Tegen Apion, 1ste boek, 2e hfd.) Die toevoegingen worden glossen genoemd. De glossen die in de canon zijn opgenomen zijn door Gods voorzienigheid geautoriseerd.

De aard van Zefánja als profeet. Zefánja staat als een gewoon man tussen zijn dorpsgenoten in Juda, of tussen zijn stadgenoten in Jeruzalem. Uit de taal die hij voert schijnt het een eenvoudige man te zijn. Hij richt zijn blik op het Joodse land en op Jeruzalem. Niet op de hele wereld of de grote omliggende volkeren. Alleen op omliggende volkeren, nakomelingen van Izak en Lot. En op de Filistijnen die in het Joodse land woonden, en vermengd leefden tussen de Joodse dorpen. Ook geeft Zefánja een korte beschrijving van Assyrië's ondergang. Al deze landen werden door het Nieuwe Wereldrijk Babyloñië opgeslokt. Typisch dat juist dát Wereldrijk bij Zefánja buiten beschouwing blijft.

De kerninhoud van de profetie is de *tijdelijke* ondergang van het Joodse volksleven in hun land, de wegvoering uit hun land, maar ook hun herstel. De Heere had lang genoeg gewaarschuwd, Zijn lankmoedigheid is ten einde, Zijn geduld is op, de maat is vol gezondigd. Bucer beschrijft de kerninhoud van de profetie van Zefánja als volgt:

"Indien iemand verlangt, dat in een kort bestek al de Godsspraken der profetie gegeven worden, die doorleze deze korte Zefánja."

De verwoesting van het land, van de staat, en vooral van de tempel waren profetische typen van een veel grotere en langduriger verwoesting. Namelijk de verwoesting van Israël en Jeruzalem door de Romeinen, in 70 na Chr., en de daarop volgende langdurige diaspora. De terugkeer uit Babylonië en de herbouw van de tempel waren een profetisch onderpand van hun terugkeer, en hun herstel in het laatste der dagen.

De Joden hebben een stelregel dat al de profetieën zien op de *tijd*, en vervuld worden in *de tijd*. Namelijk in deze eeuw of in de toekomstige eeuw van de Messias. Profetieën zien niet op de eeuwigheid. Ze kunnen er alleen een flauw type van zijn. De dingen der eeuwigheid kunnen niet onder woorden gebracht worden, ja kunnen in niemands hart opkomen, Jesaja 64:4. Weliswaar dat er in Gods Woord korte beschrijvingen staan over het zalig hemellevens, afgebeeld door mooie dingen uit het leven op aarde.

De Kerk des Heeren tijdens de Joodse wegvoering naar Babel, werd niet uitgeroeid maar de Kerk ging in *ballingschap*. Dit is een profetisch type dat de Kerk van Christus ook in ballingschap zal verkeren onder de Antichristelijke machten. Die worden ook Babel genoemd in Openbaring 18. Werd de tempel, en later de stad, weer herbouwd door Zerubbábel en Nehemia, zo werd de Kerk des Heeren in de Reformatie weer opgebouwd en zal de geestelijke stad Jeruzalem in de toekomst door de Geest des Heeren worden herbouwd. Op deze wijze legden de *oude schrijvers* de betekenis van de profetische typen uit.

2 Ik zal ganselijk alles wegrapen uit dit land, spreekt de HEERE.

3 Ik zal wegrapen mensen en beesten, Ik zal wegrapen de vogelen des hemels, en de vissen der zee, en de ergernissen met de goddelozen; ja, Ik zal de mensen uit dit land uitroeien, spreekt de HEERE.

Vers 2. *wegrapen* Het Hebreeuwse woord *Asaf* betekent: a. verzamelen; b. plukken, (alléén van groenten); het woord is verwant aan *asam*, dat *oogst* betekent. Het werkwoord betekent: volledig wegnemen, afsnijden. Letterlijk staat er: *Ik zal verzamelende verzamelen*. Als Juda rijp is voor het oordeel, komt de Heere als de grote Landman. De oogst is gerijpt, Hij snijdt alles af en de oogst wordt *verzameld*. Een ander beeld lezen we in Jeremia 24: Juda wordt als rijpe vijgen, in 2 korven gedaan. De goede vijgen gaan naar Babel, de grootste meerderheid wordt aan het verderf overgegeven. Gods groentetuin is de Joodse aarde en ál wat erop is. Maar hoewel de Heere alles wegraapt en afsnijdt, de *wortel* blijft. God verstoot Zijn volk niet in eeuwigheid. Israël en Jeruzalem zijn Sódóm en Gomórra niet, die eeuwig verwoest blijven, volgens Zefánja 2:9.

Wegrapen uit dit land, spreekt de HEERE. Letterlijk staat er: *Wegnemen van boven het aangezicht van de aarde*. Wij zouden zeggen: van de aardoppervlakte. De *grond* wordt ermee bedoeld, dat past in de beeldspraak van gewas en oogst. De profeet bevestigt zijn uitspraak met Goddelijke autoriteit: *spreekt de Heere*.

'k Zal van de deugd der milde goedheid zingen.

Van 't heilig recht der strenge rechtsgedingen.

Een psalmgezag, o hoog geduchte Heer',

Uw naam ter eer.

Psalm 101:1.

Vers 3 *Ik zal wegrapen mensen en beesten*. Wat de Heere in het algemeen had aangekondigd om verzamelende weg te nemen, wordt verder uitgewerkt. *Ik zal mensen en beesten wegnemen*. Als de mensen weggenomen worden gaan hun dieren ook mee, of zij komen op een andere wijze om. Dit houdt in dat niet alleen al de mensen, maar

ook alle huisdieren, vee, offerdieren weggenomen worden. Zelfs beesten die in het wild leven, maar wèl in de omgeving waar mensen wonen. De *wilde beesten* worden hier niet bedoeld, want die vermeerderen juist als het land woest wordt, zoals dat in Assyrië gebeurde, waar Zefánja over spreekt hfd. 2:13, 14. Over *de mensen* spreekt de profeet straks meer.

Ik zal wegrapen de vogelen des hemels, en de vissen der zee. In Israël leefden veel vogels van allerlei soort. Een aantal werden gehouden voor de offers en de consumptie. Deze gaan allemaal weg als de mensen wegtrekken. De wilde vogels komen er voor in de plaats, Zefánja 2:14.

Vissen der zee, zijn geen vissen uit de Dode Zee, want daar kunnen vissen niet in leven. Ook niet zo zeer uit de Jordaan of andere rivieren. De vissen uit de Middellandse Zee zwemmen ook niet weg als de Heere 't gericht uitoefent over Juda. Het betekent de hele vismarkt, *de vishandel* die in Juda een grote plaats innam. Denk maar aan de Vispoort, vers 10. Vissen waren zo lekker in een land, waar zoveel goed vlees onrein verklaard werd, en het verboden was om ervan te eten.

En de ergernissen met de goddelozen. Dit is in het Oude Testament een ongewone uitdrukking. De combinatie ergernissen *met* goddelozen, komt alleen in deze tekst voor. Het woord ergernis komt alleen hier in het Oude Testament voor. Het schijnt een uitdrukking te zijn die pas eeuwen na de Babylonische ballingschap gebruikt werd. Sommige verklaarders hebben gemeend dat het een glosse is. Systematisch schijnt het niet in de tekst te passen. In de Septuagint, de Griekse vertaling van het Oude Testament komt het evenmin voor. Maar, als het een toevoeging is van een ander auteur dan Zefánja is het in elk geval wel geautoriseerd. De Heere Jezus spreekt in Matthéüs 13:41 dat de engelen in de oordeelsdag *de ergernissen en degenen die de ongerechtigheid doen zullen verzamelen*. In zekere zin past het bij de volgende uitdrukking van Zefánja: *en ik zal afsnijden de mensen uit dit land*.

Het werkwoord *karat*, afsnijden wordt vooral gebruikt voor het afsnijden van de kop en het villen van dieren. Deze *afsnijding* treft veel dieper dan het vorige *wegnemen*. Afsnijden is een beeld genomen van dieren die geslacht en gevild worden. De huid wordt hen afgestroopt. Er blijft niets van over. Het betreft de mensen die nader omschreven worden in vers 4 en 5. Evenals een kudde vee op het tempelplein worden ze bij elkaar gedreven, om als slachtoffer te dienen, zie vooral vers 7 en 8 *Asaf* is een afsnijding om vruchten te verzamelen, dat kan ten goede en ten kwade zijn, maar *karat* is altijd een *dodelijke afsnijding*.

4 En Ik zal Mijn hand uitstrekken tegen Juda, en tegen alle inwoners van Jeruzalem; en Ik zal uit deze plaats uitroeien het overblijfsel van Baäl, en den naam der Chemárim met de priesters;

5 En die zich nederbuigen op de daken voor het heir des hemels, en die zich nederbuigende zweren bij den HEERE, en zweren bij Malcham;

6 En die terugkeren van achter den HEERE; en die den HEERE niet zoeken, en vragen naar Hem niet.

En Ik zal Mijn hand uitstrekken In het Nederlands zeggen wij: *zijn armen uitsteken*. Het uitstrekken van de hand des Heeren is gericht tegen allen die aan de volgende godsdienstige zonden schuldig staan. Let wel, de oprechten worden niet veroordeeld ook al worden ze uit het land weggenomen. Onder Gods gericht komt het geestelijk leven in hun ziel wel eens tot meerder sterkte. De Heere steekt Zijn hand uit naar het slachtmes om 5 soorten mensen af te snijden in het hele land.

- A. *Het overblijfsel van Baäl, en den naam der Chemárim met de priesters;* waarschijnlijk wordt hier bedoeld een *totale* uitroeiing van wortel en tak van al de vereerders van Baäl. Koning Josia had tijdens zijn Reformatie de beelden van Baäl vernield en de Chemárim afgeschafte en de afgoderij voor de zon, de maan en de sterren, 2 Kon. 23:4, 5. Met Chemárim wordt waarschijnlijk de priesterorde van Baäl bedoeld. Elke passage in vers 4-6 spreekt van één afgod, daarom schijnt *Chemárim* niet de naam van een afgod te zijn. Plevier verklaart 'chemárim' dat het afkomstig is van branden of *zwart worden*. Hij schrijft: "Velen menen dat de Baälpriesters zo genoemd werden omdat hun orde was zwarte klederen te dragen." De toevoeging *met de priesters* kan een nadere aanduiding zijn, maar dan staat het er eigenlijk dubbel. Misschien worden priesters van Aäron's huis bedoeld, die zich ook schuldig maakten.
- B. *En die zich nederbuigen op de daken voor het heir des hemels.* Dit slaat op de verering van hemellichamen, inclusief planeten. Godsdienstige plechtigheden vonden oudtijds plaats op hoogten, heuvelen en bergen. De tempel van Salomo was op de berg Moria gebouwd. De platte daken waren een uitgekozen plaats omdat vandaar de hemellichamen goed zichtbaar zijn. In Jesaja 17:8 wordt gesproken over *chamanim*, vertaald door *zonnebeelden*. De Bijbelse Encyclopedie vertaalt het wierookaltaren. Die zullen voor afgoden bedoeld zijn.
- C. *En die zich nederbuigende zweren bij den HEERE, en zweren bij Malcham.* Na twee soorten afgodendienaars volgt nu een soort halfslachtigen, precies als in Jesaja 48:1, 2. *Zweren* is een plechtige verklaring, en wordt in de Bijbel ook gebruikt om een *godsdienstig vertrouwen* aan te duiden. De Joden verbonden zich elke dag aan de Heere in hun godsdienstplichten. Maar deze mensen waren daar niet mee tevreden. Ze wilden ook een zichtbare godheid dienen, zoals andere volkeren. De Heere had beloofd aan Israël Zijn Zoon te zenden in de menselijke natuur. Dan hadden ze een zichtbare openbaring van de Godheid. Daar konden zij niet op wachten. Ze wilden de Heere dienen *door middel van afgoden*. Daar spreekt de Heere over als Hij in het eerste gebod zegt: *Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben*. Aäron zei precies hetzelfde van het gouden kalf: *wij hebben den HEERE een feest*, Ex. 32:5. Deze mensen in Zefánja' s tijd bonden zich aan de Heere en aan Malcham. Deze afgod is waarschijnlijk dezelfde als Milchom. "Zij hebben zich neergebogen voor Astoreth, de God der Sidoniërs, Kamos, de god der Moabieten en Milchom de god der kinderen Ammons", 1 Kon. 11:33. Milchom werd ook Molech genoemd. "Om hun zonen en hun dochters den Molech door het vuur te laten doorgaan." Amos klaagt dat Israël zich reeds in de woestijn daaraan schuldig maakte: "Gij droeg de tent van Melech en den Kijûn, uw beelden, de ster uws gods", Amos 5:26.
- D. *En die terugkeren van achter den HEERE.* Dit is een soort mensen die de Heere vroeger dienden naar de Wet van Mozes, maar nu afvallig zijn. Een grote zonde tegen de Heere. Hoeveel zijn er ook onder ons niet die de Waarheid hebben verlaten en de wereld zijn ingegaan? Sommigen blijven nog wel sympathie behouden voor de kerk, maar anderen zijn nog vijandiger dan totaal wereldse mensen.
- E. *En die den HEERE niet zoeken, en vragen naar Hem niet.* Dit is het ergste soort. Ze zijn ongodsdienstigen. *Darasj* is vertaald door *vragen*. Het kan ook *dienen* betekenen. Die mensen die willen niets meer met de *dienst* des Heeren te maken hebben. We kunnen ze atheïsten noemen. Ons land is er vol van.

Deze profetie is gericht tegen het zondige volk van Israël. Maar niet tegen hen die de Heere in oprechtheid dienen. Zij delen wel in het oordeel, maar het zijn voor hen Vaderlijke kastijdingen. Het is de Verbondsgod Die Zijn volk richt. Het oordeel over Israël was voor de meesten tot hun eeuwige ondergang. Maar voor de oprechten tot hun

loutering. In het rechtvaardigen van God onder Zijn slaande hand ligt alleen verademing. Als wij de Heere mogen toevallen en onder Zijn rechtvaardige oordelen mogen bukken, dan is er honing aan de roede. En dan wil de Heere sommigen óók een gezicht geven *boven* het oordeel. Dat zullen we in het 3^e hoofdstuk wel zien.

7 Zwijgt voor het aangezicht des Heeren HEEREN; want de dag des HEEREN is nabij; want de HEERE heeft een slachtoffer bereid, Hij heeft Zijn genoden geheiligd.

8 En het zal geschieden in den dag van het slachtoffer des HEEREN, dat Ik bezoeking zal doen over de vorsten en over de kinderen des konings, en over allen, die zich kleden met vreemde kleding.

9 Ook zal Ik ten zelve dage bezoeking doen over al wie over den dorpel springt; die het huis hunner heren vullen met geweld en bedrog.

Vers 7. *Zwijgt voor het aangezicht des Heeren HEEREN.* De profeet ziet in zijn visioen de uitvoering van Gods gericht komen. Met heilige verbazing roept hij de inwoners van Juda op om stil te zijn en te luisteren. In de Naam des HEEREN kondigt hij Zijn tegenwoordigheid aan. Hoort, luistert, weest stil, want de Heere spreekt!!

Hij noemt die grote gerichtsdag *de dag des HEEREN*. Dezelfde uitdrukking had de profeet Joël ook gebruikt toen hij de grote droogte aankondigde: "*Ach, die dag! Want de dag des HEEREN is nabij, en zal als een verwoesting komen van den Almachtige*", Joël 1:15. Joël noemde de komst van de Babyloniërs ook de dag des Heeren, Joël, 2:1. En de verwoesting van Jeruzalem, ná de uitstorting van de Heilige Geest, noemt Joël: *die grote en vreselijke dag des HEEREN*, Joël 2:31.

Het Hebreeuwse woord *Adonai* is vertaald Heere. *Adonai* is afkomstig van rechtspraak. Letterlijk betekent het: *mijn Heere*. Het woord heeft dezelfde betekenis als in het Nederlands. Een 'heere' was oudtijds een grootgrondbezitter. Zijn eigendom werd *zijn heerlijkheid* genoemd. Hij was gerechtigd om recht te spreken over hen die in zijn heerlijkheid woonden. Nu is in Juda de tijd aangebroken dat de Heere recht gaat spreken. Het vonnis wordt geveld! Nog een korte tijd en het wordt uitgevoerd!

De tweede Naam is Jehowah. De Naam HEERE wordt in het Hebreeuws op 2 manieren geschreven: *Jehowah* (of *Jehovah*) en *Jehowih* (of *Jehovih*). Beide woorden komen 6808 keer voor in de Bijbel, waarvan ca. 300 keer *Jehowih*. Meestal wordt *Jehowih* geschreven in combinatie met *Adonai*, zoals in deze tekst.

Voor hen die nog enig besef hadden dat Israël het Verbondsvolk was, moet deze uitdrukking ontstellend geweest zijn. Jehowah, hun Verbondsgod gaat de wraak van het verbroken verbond wreken. Er zijn zoveel offers aan de afgoden gebracht, nu gaat de Heere ZÉlf offeren. Op een aandoenlijke manier wordt het verder voorgesteld.

Want de HEERE heeft een slachtoffer bereid. Jehowah gebruikt het beeld van een offermaal. Alle inwoners van Juda en Jeruzalem die hele en of halve afgodendienaars waren, worden door de hand des Heeren geleid naar de gerichtplaats om geslacht te worden. Zij worden bestemd voor een offermaal.

Hij heeft Zijn genoden geheiligd. Wie heeft de HEERE uitgenodigd? De genodigden worden hier niet genoemd, maar het is bekend, het zijn de Chaldeeën. Het beeld is ontleend aan de offerdienst in Israël. Een bepaald soort offers at men met het gezin en de genodigden. Deze moesten zich tevoren heiligen, d.w.z. afzonderen, zich van het onreine onthouden. De afgodendienaars in vers 4 en 5 genoemd en de zondaars in vers 8 en 9 genoemd worden straks verteerd door de heidenen. Een slachtoffer of offermaal wordt hier als beeldspraak gebruikt, zoals ook in Jesaja 34:6. Het is een offer waarbij veel bloed vloeit.

In er is in de Bijbel nóg een beeld voor dezelfde zaak. De Heere stelt Zich (of Zijn engelen) voor als een veldoverste die de lijken van overwonnen vijanden, nadat ze

geplunderd zijn, aan de roofvogels en aan de dieren prijsgeeft. Zie b.v. Jes. 34:6 en Openb. 19:11-21.

Vers 8. *dat Ik bezoeking zal doen over de vorsten en over de kinderen des konings.* Vers 8 is vast gekoppeld aan vers 7, maar zó dat de profet het onderwerp van vers 6 vervolgt namelijk wie er nog méér als slachtoffer zullen dienen. Het Hebreeuwse woord *fakad* betekent: *ten eerste* iemand bezoeken met iets goeds of het goede geven en *ten tweede* een bezoeking, een plaag de mensen aandoen of zenden. In de laatste zin wordt het alleen ten kwade gebruikt. De Heere bezoekt de vorsten van Juda. Dat zijn de oudsten, oversten en regenten die samen met de koning regeren.

In deze profetie wordt koning Josia niet genoemd. Dat is te begrijpen. Want op de dag waarop het slachtoffer bereid wordt, is Josia al in de eeuwige zaligheid. De koning wordt hier ook niet bestraft, want hij was onschuldig aan die grove zonden van de overheid die hier genoemd worden. De profetes Hulda had reeds voorspelt dat Josia met vrede in zijn graf zou komen. Eigenlijk stierf Josia door eigen schuld, omdat hij tegen in de waarschuwingen van Necho de strijd aanbond. 2 Kon. 23:29-30. Maar zijn ziel deelde in de vrede Gods en in Zijn liefde. En die is groter dan zijn schuld.

De profetie betreft de kinderen van de koning wèl in het oordeel. Dat is ook vervuld. Jóachaz regeerde maar 3 maanden en werd door Faraó Necho naar Egypte gevoerd. Jójakim werd na 11 regeringsjaren naar Babel gevoerd. En Josia's kleinzoon Jojachin stierf eveneens in ballingschap. Mattánja, oom van Jojachin, later Zedekia genoemd stierf, nadat eerst zijn ogen uitgestoken waren. Waarschijnlijk was hij ook een zoon van Josia, 1 Kron. 3:15.

En over allen, die zich kleden met vreemde kleding. Vreemde kleren waaraan de inwoners van Juda zich schuldig maakten zijn *buitenlandse* kleren. De Heere had voorschriften gegeven voor bepaalde klederdracht waaraan de Joden zich moesten houden, zoals snoertjes aan de onderkant van hun kleren. Telkens als ze ernaar keken, moesten ze aan Gods geboden denken, Num. 15:39-41. Door deze specifiek Joodse kleren werden ze gekenmerkt als het Verbondsvolk. Maar ze vonden het niet leuk meer, zoals ze tegenwoordig zeggen. Ze wilden net eender gekleed gaan als de omliggende volken. Door de uitheemse kleren te dragen negeerden zij de voorschriften des Heeren. Als er nu één ding is waaraan ons volk ook schuldig is, dan is het hieraan. De gekste kleren dragen de mensen, alsof ze beesten, of halve wilden, of clowns zijn. Maar als ze zó eens voor het gericht gedaagd worden, wat dan?

Vers 9. *Ook zal Ik ten zelven dage bezoeking doen over al wie over den dorpel springt; die het huis hunner heren vullen met geweld en bedrog.* Chamas, geweld, betekent meestal bedrieglijk spreken, Spr. 10:6, 11; 13:2; 26:6. Het zijn goederen door *list en bedrog* verkregen werden. In dit vers schijnt een aparte groep genoemd te worden, omdat het werkwoord *bezoeking doen* en *die dag* reeds in vers 8 staat en in vers 9 herhaald wordt.

Misschien is over de dorpel te springen wel een Hebreeuws spreekwoord om gewiekste dieven aan te duiden. Een dorpel geeft een grens van eigendom aan. Daarover te 'springen' is dieverij. Het schijnt dat de ondergeschikten bedoeld worden die handelden in *opdracht* van hun baas. Dat deden de knechts met plezier, want stelen voor je baas levert vanzelf een extra zakcentje op voor de dief. [Wij hebben pas geleden in onze kerk zo'n dorpelspringer gehad. Hij sloeg 's nachts een smal raampje van het portaal in, stapte over de beschadigde vensterdorpel en ging naar de preekstoel om een oude Statenbijbel. Maar tevergeefs, want onze Bijbel is niet oud.]

'Dorpelspringen' tref je in alle categorieën aan. Niet alleen om goederen en bezit te vermeerderen maar hoeveel 'dorpelspringers' zijn er in het kerkelijk leven? Zij springen

over de dorpel van een kerk om ambtsdrager te worden, of dringen zich op in liefdadigheidsinstellingen. En hoe bedrieglijk gedragen zij zich in hun ambt of functie! Maar niet alleen ambtsdragers, ook de leden maken zich aan dezelfde zonde van 'dorpelspringen' schuldig. Springen over de drempel van Gods Woord en Wet op een sluwe wijze. Kerken en gezinnen raken totaal ontwricht door dit 'springen'. Openlijk wordt er geschreven dat pastorale hulpverleners zeggen: *wij voelen ons op de vuilnisbelt van Christelijk Nederland.*

10 En er zal te dien dage, spreekt de HEERE, een stem des gekrijts zijn van de Vispoort af, en een gehuil van het tweede gedeelte, en een grote breuk van de heuvelen af.

11 Huilt, gij inwoners der laagte. Want al het volk van koophandel is uitgehouwen, al de gelddragers zijn uitgeroeid.

Vers 10. In het Hebreeuws staat: *En zal zijn de dag, die.* Deze uitdrukking werd vroeger ook op sommige plaatsen in Zeeland gebruikt, bijvoorbeeld *de dag van vandaag* of: *de week, den dezen.*

Een stem des gekrijts zijn van de Vispoort af (lett. de poort der vissen) enz. Hebben de Joden zich schuldig gemaakt aan dieverij, God zal rovers sturen om alles weg te halen. De Chaldeeën komen de stad binnen via de Vispoort, ten noorden van de stad, (zie Nehemia 3:3 en 12:39). Zij veroveren eerst de bovenstad, dat wordt *het tweede gedeelte* genoemd omdat die wijk er later bijgebouwd was, daarna valt de benedenstad met de Burg Sion en de tempelberg in hun handen. Het is *een grote breuk*, dwz. héél de stad wordt kapot gemaakt. 2 Kon. 22:14, 2 Kron. 34:22. Tot grote verdriet en gehuil van de inwoners.

Trapsgewijs wordt dit oordeel voltrokken. De eerste invasie van Babyloniërs begon in 607 vóór Chr., de tweede in 597 vóór Chr. Toen werd koning Jojakim weggevoerd. En de totale verwoesting van de Tempel vond plaats in 587 voor Christus. Alles ging in vlammen op, Jeremia 39. Dat was een buitengewone teleurstelling voor de Joden. Ze dachten dat de Heere nooit zou toelaten dat volken die afgoden dienen Zijn Huis zouden overvallen en verbranden. Het ongelooflijke gebeurde. Al hun hoop en moed zakte in elkaar.

Vers 11. *Huilt, gij inwoners der laagte. Want al het volk van koophandel is uitgehouwen, al de gelddragers zijn uitgeroeid.* De Chaldeeën verwoestten niet alleen Jeruzalem, maar ook de bewoners van het *lage land* van Juda. Het gebied tussen de heuvelrug bij Jeruzalem en tussen de zee. Zie Jozua 11:2, 16 en 10:40 en 15:33; inclusief de kuststreek, Obadja :19.

In het Hebreeuws staat: *uitgeroeid zijn al het volk kanaän (of, koophandel) afgesneden zijn alle dragers, (of, koeriers) van zilver.* Omdat Kanaän voornamelijk de kuststrook besloeg zouden we kunnen denken dat kanaän als *landstreek* vertaalt moet worden, zoals in hoofdstuk 2:5, waar met *Kanaän* ongetwijfeld het *land* bedoeld wordt. Toch hebben de Statenvertalers er reden voor gehad om *koophandel* te vertalen. Het is de letterlijke betekenis van het Hebreeuwse *kanaän* en het past in de context: *al de gelddragers zijn uitgeroeid.* Het zijn wellicht de handelaren uit het havengebied die met Jeruzalem handel bedreven.

12 En het zal geschieden te dien tijde, Ik zal Jeruzalem met lantaarnen doorzoeken; en Ik zal bezoeking doen over de mannen, die stijf geworden zijn op hun droesem, die in hun hart zeggen: De HEERE doet geen goed, en Hij doet geen kwaad.

13 Daarom zal hun vermogen ten roof worden, en hun huizen tot verwoesting; zij bouwen wel huizen, maar zij zullen ze niet bewonen; en zij planten wijngaarden, maar zij zullen derzelve wijn niet drinken.

Vers 12. De Heere komt om Jeruzalem met lantaarnen of lampen te doorzoeken. Of de mensen zich verschuilen en verstoppen in de geheime schuilplaatsen, het zal niet baten. Als de Chaldeeën hen niet zien, IK zie ze wel. Hier wordt nog een aparte categorie godsdienstige mensen beschreven. *Die zeggen in hun hart*, dat is een Hebreeuwse uitdrukking voor: *ze denken bij zichzelf*: De HEERE doet geen goed, en Hij doet geen kwaad. Met andere woorden, we kunnen doen en laten wat we willen. De profeten roepen al jaren over het oordeel en nog eens oordeel, maar er gebeurt niets. De Heere laat het toch allemaal op zijn beloop. Hij bemoeit Zich niet met al die kleinigheden. Op onze daden volgt geen merkbare zegen, of geen voelbare straf.

Maar de Heere weet precies wat ze denken. Dat doorzoeken houdt in dat de Heere niet alleen uitwendig alle zondaren weet te vinden, maar Hij doorgrondt de binnenste schuilhoeken van hun diep bedorven hart. De profeet zegt van die mensen dat ze *vastgeroest zijn op hun droesem*. Droesem is bezinsel van wijn in een vat wat stil ligt. Het is een Bijbelse uitdrukking om de zonde van *zorgeloosheid* aan te duiden.

Vers 13. De Heere zegt dat hun *vermogen ten roof zal worden, en hun huizen tot verwoesting*. *Ten roof* en *tot verwoesting* zijn dezelfde Hebreeuwse woorden. Om de sierlijkheid van de Nederlandse taal te bevorderen, hebben de Statenvertalers het vertaald, zoals het past. De Chaldeeëse soldaten zullen hun vermogen, hun bezittingen plunderen. De nieuwe aanplant van wijngaarden zal tevergeefs zijn, de soldaten maken alles kapot.

14 De grote dag des HEEREN is nabij; hij is nabij, en zeer haastende; de stem van den dag des HEEREN; de held zal aldaar bitterlijk schreeuwen.

15 Die dag zal een dag der verbolgenheid zijn; een dag der benauwdheid en des angstes, een dag der woestheid en verwoesting, een dag der duisternis en der donkerheid, een dag der wolk en der dikke donkerheid;

16 Een dag der bazuin en des geklanks tegen de vaste steden en tegen de hoge hoeken.

Letterlijk kan vers 14 als volgt vertaald worden:

Hij is nabij! Die grote dag des Heeren. Hij komt nabij en is zeer haastende;

Het geroep van de dag des Heeren.

Dàn zal de held bitter schreeuwen.

Uit deze tekst kunnen wij misschien concluderen dat de profetie kort voor Josia' s dood werd uitgesproken. Het lijkt wel een laatste oproep tot inkeer. De profeet noemt het *die grote dag des Heeren*. De verwoesting van de tempel was zeer ingrijpend. En als we er bij bedenken dat dit een profetisch type was van de verwoesting van de tempel in het jaar 70 na Christus mogen we zeker wel zeggen dat het *een grote dag* van de toorn des Heeren is.

Met het *geroep van die dag* kan bedoeld worden de aankondiging dat de vijand in aantocht is, of dat de vijand voor de poorten ligt. En omdat Jeruzalem uitgehongerd werd door de Chaldeeën wordt er aan toegevoegd, dat de helden zelfs schreeuwen van vrees. Wat kunnen ze nog utrichten? Ze vallen dood van de honger. *De verslagenen van het zwaard zijn gelukkiger dan de verslagenen van den honger. Die lekkernijen aten versmachten nu op de straten ; die in karmozijn opgetrokken zijn, omhelzen den drek.* De moeders hebben zelfs hun jonge kinderen gekookt en opgegeten, Klaagl. van Jeremia 4:5-10.

Vers 15 en 16 kunnen vertaald worden:

- a. Een dag van (hevige) toorn is die dag.
- b. Een dag van angst en benauwdheid.

- c. Een dag van afbraak en verwoesting.
- d. Een dag van duisternis en stikdonkerheid.
- e. Een dag van bewolking en zwarte wolken.
- f. Een dag van bazuïngeschal en oorlogsgeschreeuw tegen de versterkte steden en tegen de hoge hoektorens.

Verbolgenheid of *hevige toorn* wordt ook wel vertaald met *woede*. Het Hebreeuwse woord *èweerah* komt van *eewer*, (eber) wat *overkant* betekent. Woede van mensen is een zondige opwelling als die gaat *over de grens* van beheersing. De woede van de Heere betekent dat Hij Zich menselijkerwijs niet meer langer kan inhouden, Jesaja 42:14. O wee, wee het volk van Juda! Nu gaat het echt niet lang meer goed. De Heere maakt Zich gereed om op Zijn prooi aan te vallen. O, ontzagelijk oordeel.

Ons land heeft ook die tijden gekend dat alles zwanger was van het Godsgericht. En hoe is het nu? ***Het oordeel is al lang gekomen over ons land en volk, maar het wordt niet meer recht erkend en aangevoeld.*** Velen denken dat een oordeel alleen plaats vindt als het oorlog is. Maar is het geen oordeel als de wegen *slagvelden* zijn geworden waar enkele duizenden mensen per jaar de dood vinden? Hebt u het groot aantal verminkten wel eens bekeken, of enkelen van hen gezien in hun invalidenwagen? Moeten we niet met hen te doen hebben? Het oordeel van de laatste Wereldoorlog in Nederland was lang zo erg niet als het vreselijke oordeel van *verharding en ontwrichting* wat er thans in ons land plaats vindt.

De *zonde* is de oorzaak van de straffen. Waarmee niet bedoeld wordt dat alle ellenden die er zijn van God afkomen. De duivel heeft in veel gevallen vrij spel en plaagt en kwelt de mensen op alle mogelijke manieren. Maar hij zou niet zozeer toegelaten worden, als er zulke vreselijke zonden niet zouden plaatsvinden. De kinderen worden voor de geboorte al vermoord. De oude mensen, of zieke mensen worden vroegtijdig gedood. De gehandicapten worden gedood vóór of kort na de geboorte. Onschuldige kinderen en mensen worden soms in koelen bloede verkracht en vermoordt. Duizenden kinderen zijn slachtoffers van incest. Tienduizenden kinderen en anderen zijn slachtoffers van gebroken huwelijken.

De gezinnen zijn verwilderd, de kerken zijn vervallen, veel kerkmensen –in zijn breedte genomen- worden verpest met een dwaalleer. En onder de waarheid, waar gelukkig nog wel volle kerken zijn, daar wordt de Heere en de wereld gediend. Kan het nog erger? Ja, in mate wel, want elk jaar neemt het toe.

Benauwdheid zou vertaald kunnen worden: *panische angst, doodsangst*, want de dood is voor de meesten onafwendbaar. Dat Gods volk van het oordeel uitgesloten wordt, valt moeilijk in te denken, zie maar bij Jeremia en Baruch. Maar ze zullen hun ziel als een buit wegdragen. Dat geeft innerlijke rust in doodsgevaar.

Met angst en benauwdheid wordt de *inwendige* toestand van de mensen op die dag afgeschilderd, met de volgende uitspraken beschrijft de profeet de *uitwendige* toestand. De afbraak die in deze tekst genoemd wordt is niet alleen een afbraak van gebouwen, maar ook van instanties en organisaties. Het burgerlijk en kerkelijk leven wordt geheel afgebroken. Donkerder kan het niet worden. *Donkerheid* is nog te zwak uitgedrukt. In donkerheid zie je bij maanlicht nog veel, maar de profeet zegt: het wordt stikdonker met een zware bewolking, zoals je dat in Israël hebt met een onweersbui dan ziet de lucht echt zwart.

Vers 16. Een bazuin, *een sjofar* is een grote trompet. Trompetten werden in de Tempeldienst gebruikt voor muziek en zang. Soms waren ze van metaal. Een sjofar was van een grote ramshoorn gemaakt. Die deed dienst als klokgelui en als bel om de

mensen samen te roepen voor de eredienst, feesten en dergelijke. Maar ook als een oproep voor de oorlog. Exodus 19, Jesaja 6, Jeremia 4:19. De oorlogstrompet wordt op die dag geblazen, de bazuin schalt, de soldaten schreeuwen en juichen van overwinning! De versterkte steden die in de tekst genoemd worden, zijn niet alleen ommuurde steden maar ook verdedigingsforten. *Hoge hoeken* zijn hoektorens, die op de stadsmuren gebouwd waren.

17 En Ik zal de mensen bang maken, dat zij zullen gaan als de blinden; want zij hebben tegen den HEERE gezondigd; en hun bloed zal vergoten worden als stof, en hun vlees zal worden als drek.

18 Noch hun zilver, noch hun goud zal hen kunnen redden ten dage der verbolgenheid des HEEREN; maar door het vuur Zijns ijvers zal dit ganse land verteerd worden; want Hij zal een voleinding maken, gewisselijk, een haastige, met al de inwoners dezes lands.

Vers 17. Letterlijk staat er: *Ik zal het voor de mensen eng (of smal) maken.* Het is beeldspraak, genomen van een smal pad tussen diepe ravijnen. Het zal niet alleen donker worden op een figuurlijke wijze, maar de mensen zullen ook in de nacht vluchten en als blinden naar de muren tasten. In radeloze angst vluchten ze in het stikdonker naar alle kanten. Ze lopen in de engte waaruit geen ontkoming is. Als blinden lopen ze naar de doodsoorzaken toe. *Toen werd de stad doorgebroken, en al de krijgslieden vloten des nachts door den weg der poort, tussen de twee muren, die aan des konings hof waren (de Chaldeeën nu waren tegen de stad rondom), en de koning trok door den weg des vlakken velds. Doch het heir der Chaldeeën jaagde den koning na, en zij achterhaalden hem in de vlakke velden van Jericho, en al zijn heir werd van bij hem verstrooid.* 2 Kon. 25:4, 5.

Want zij hebben tegen den HEERE gezondigd. Midden in de rede van de Heere voegt de profeet er opeens deze uitdrukking tussen. Sommige hedendaagse verklaarders die de Hebreeuwse tekst intens bestudeerd hebben, denken dat het een glosse is. Een glosse is niet door Zefanja, maar naderhand door deskundige hand ingevoegd, om de rechtvaardigheid van de strenge straf aan te tonen. Hoe dit zij, de oorzaak van alle ellende wordt hier met één zin aangewezen. En dat alles met dit éne doel, dat de mensen overtuigd werden dat ze het verdiend hebben. De vernedering voor de Heere verlost niet van het gericht, maar geeft troost in de grootste smarten.

*Zo leert hij zich geduldig dragen,
Zo ziet hij 't eind der kwade dagen.
Zo wordt de roede zelfs gekust.
En d' onderwerping geeft hem rust.
Totdat de kuil gegraven wordt,
Waarin de zondaar nederstort.*

Psalm 94:7

En hun bloed zal vergoten worden als stof, en hun vlees zal worden als drek. Ze lopen in de val en zo worden ze door de vijand gedood. Hun bloed vloeit over het stof en keert tot stof weder. Bij het slachten van dieren wordt er niet gezegd dat hun bloed als stof wordt, want dat bloed wordt opgevangen voor het offer. Maar het bloed van oorlogsslachtoffers wordt als stof. Dat wil o.a. zeggen dat ze geen eervolle begrafenis krijgen.

Hun vlees wordt als drek, oftewel mest. In het Hebreeuws staat voor vlees *lechom*, wat meestal *ingewanden* betekent. Dat zijn onze *edele delen*, zoals *hart, nieren* e.d. Zoals de Heere op menselijke wijze spreekt over Efraïm in Jer. 31:20: *Daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen.* De bedoeling is dat de

innerlijke beweging van hart en ziel aangedaan wordt over iemand. Maar in Job 20:23 betekent *lechom* ons *spijsverteringskanaal*. Voedsel, de maag en darmen die het voedsel verwerken, wordt met één woord genoemd. Het komt hier op neer, dat hun vlees, *hun lichaam* tot mest op aarde zal worden. Misschien is er nog een referentie aan de mannen die gestold zaten op hun droesem. Het volk heeft zich *vetgemest* voor de dag van slachting.

Vers 18. *Noch hun zilver, noch hun goud zal hen kunnen redden*

De mensen waren verzot op geld. Ze roofden en stalen als raven. Maar wat zullen ze er mee kunnen doen? Ze kunnen zich met hun geld, hun zilveren en gouden munten, niet vrijkopen. De soldaten plunderen en roven toch wel wat van hun gading zal zijn.

Het ging er net aan toe zoals nu in ons land. Geld, geld, en nog eens geld. Materialistisch zijn we in een grote mate. De Gereformeerde Gezindte doet er hard aan mee. Want er zijn heel wat dingen waar wij niet aan mee mogen doen. Dus gaan we des te meer op in werken, geld verdienen en dergelijke dingen meer. Sommigen zijn bezeten van geld. En anderen doen niet anders dan geld verkwisten, of ze spelen in de gokkasten.

Door het vuur Zijns ijvers zal dit ganse land verteerd worden.

De HEERE was met Israël in een verbond gekomen. Het wordt een huwelijksverbond genoemd. De een is voor de ander, met al wat hij heeft. O, wat geluk is dat! De zalige God van hemel en aarde als zijn God te hebben! Maar Israël heeft het verbond verbroken. Het meest door hun afgodendienst. *Het vuur van de ijver des Heeren* is een uitdrukking ontleend aan huwelijksliefde die gekrenkt is. IJver en jaloezie is een gevolg van gekrenkte liefde. Als dat niet verzoend wordt, slaat ze over naar de andere kant. Dan wordt het vuur van liefde in vuur van jaloezie veranderd, die de ander verteert. Dat is het ergste wat een verbondsvolk kan overkomen.

En toch blijft Israël en Juda Gods verbondsvolk. Eens zal de oude liefde weer boven komen. Dan ijvert de Heere weer voor Zijn volk en tegen hun vijanden. Maar daar spreekt de profeet later van.

Want Hij zal een voleinding maken, enz. Letterlijk staat er: *Want Hij zal ongetwijfeld een vreselijk einde maken met alle inwoners van dit land.*

Hoewel wij nu in ons land in voorspoed leven geldt deze profetie ons ook. En zeker in kerkelijk opzicht. Als blinden tasten wij naar de wand en velen vallen in een geestelijk opzicht, om niet meer op te staan. O, hoe nodig hebben wij de Geest van verootmoediging en terugkeer tot de levendige God. Alleen het licht van Gods Geest kan de stikdonkere en benauwde nacht veranderen in een aangename morgen.

VERVULLING

De vervulling van deze profetie is trapsgewijze voltrokken. Dat kan het duidelijkst worden afgelezen uit de toegevoegde chronologie. Om zo volledig mogelijk te zijn volgt hieronder de weergave van de oorlog door de Chaldeeën.

De eerste wegvoering vond plaats in 607 vóór Christus.

2 Koningen 24

1 In zijn dagen toog Nebukadnézar, de koning van Babel, op, en Jojakim werd zijn knecht drie jaren; daarna keerde hij zich om, en rebelleerde tegen hem.

2 En de HEERE zond tegen hem de benden der Chaldeeën, en de benden der Syriërs, en de benden der Moabieten, en de benden der kinderen Ammons, en zond hen tegen Juda, om dat te verderven, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door den dienst Zijner knechten, de profeten.

De tweede wegvoering vond plaats 597 vóór Christus.

2 Koningen 24

8 Jojachin was achttien jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde drie maanden te Jeruzalem; (...)

10 Te dier tijd togen de knechten van Nebukadnézar, den koning van Babel, naar Jeruzalem; en de stad werd belegerd.

11 Zelfs kwam Nebukadnézar, de koning van Babel, tegen de stad, als zijn knechten die belegerden.

12 Toen ging Jojachin, de koning van Juda, uit tot den koning van Babel, hij, en zijn moeder, en zijn knechten, en zijn vorsten, en zijn hovelingen; en de koning van Babel nam hem gevangen in het achtste jaar zijner regering.

13 En hij bracht van daar uit al de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings; en hij hieuw alle gouden vaten af, die Salomo, de koning van Israel, in den tempel des HEEREN gemaakt had, gelijk als de HEERE gesproken had.

14 En hij voerde gans Jeruzalem weg, mitsgaders al de vorsten, en alle strijdbare helden, tien duizend gevangenen, en alle timmerlieden en smeden; niemand werd overgelaten, dan het arme volk des lands.

15 Zo voerde hij Jojachin weg naar Babel, mitsgaders des konings moeder, en des konings vrouwen, en zijn hovelingen; daartoe de machtigen des lands bracht hij gevangelijk van Jeruzalem naar Babel;

16 En alle kloeke mannen tot zeven duizend, en timmerlieden en smeden tot een duizend, en alle helden, die ten oorlog geoeffend waren; dezen bracht de koning van Babel gevangelijk naar Babel.

17 En de koning van Babel maakte Mattanja, deszelfs oom, koning in plaats van hem, en veranderde zijn naam in Zedekia.

De derde wegvoering en de verwoesting van de tempel vond plaats 587 vóór Christus.

2 Koningen 25

1 En het geschiedde in het negende jaar zijner regering, in de tiende maand, op den tienden der maand, dat Nebukadnézar, de koning van Babel, kwam tegen Jeruzalem, hij en zijn ganse heir, en legerde zich tegen haar; en zij bouwden tegen haar sterkten rondom.

2 Zo kwam de stad in belegering, tot in het elfde jaar van den koning Zedekia.

3 Op den negenden der vierde maand, als de honger in de stad sterk werd, en het volk des lands geen brood had,

4 Toen werd de stad doorgebroken, en al de krijgslieden vloten des nachts door den weg der poort, tussen de twee muren, die aan des konings hof waren (de Chaldeeën nu waren tegen de stad rondom), en de koning trok door den weg des vlakken velds.

5 Doch het heir der Chaldeeën jaagde den koning na, en zij achterhaalden hem in de vlakke velden van Jericho, en al zijn heir werd van bij hem verstrooid.

6 Zij dan grepen den koning, en voerden hem opwaarts tot den koning van Babel, naar Ribla; en zij spraken een oordeel tegen hem.

7 En zij slachtten de zonen van Zedekia voor zijn ogen, en men verblindde Zedekia's ogen, en zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel.

8 Daarna in de vijfde maand, op den zevenden der maand (dit was het negentiende jaar van Nebukadnézar, den koning van Babel) kwam Nebuzaradan, de overste der trawanten, de knecht des konings van Babel, te Jeruzalem.

9 En hij verbrandde het huis des HEEREN, en het huis des konings, mitsgaders alle huizen van Jeruzalem; en alle huizen der groten verbrandde hij met vuur.

10 En het ganse heir de Chaldeeën, dat met den overste der trawanten was, brak de muren van Jeruzalem rondom af.

11 Het overige nu des volks, die in de stad overgelaten waren, en de afvalligen, die tot den koning van Babel gevallen waren, en het overige der menigte, voerde Nebuzaradan, de overste der trawanten, gevankelijk weg.

12 Maar van de armsten des lands liet de overste der trawanten enigen overig tot wijngaardeniers en tot akkerlieden.

ZEFÁNJA 2

¹ הַתְּקוּשָׁשׁוּ וְקוּשְׁוּ הַגּוֹי לֹא נִכְסְף׃
² בְּשָׂרָם לְדַת חֶק כְּמִץ עֵבֶר יוֹם בְּשָׂרָם לֹא־יָבֹא עֲלֵיכֶם חֶרוֹן
 אַף־יִהְיֶה בְּשָׂרָם לֹא־יָבֹא עֲלֵיכֶם יוֹם אַף־יִהְיֶה׃

3 בִּקְשׁוּ אֶת־יְהוָה כָּל־עַנְוֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר מִשְׁפֹּטוֹ פָּעְלוּ
 4 כִּי עֲנָה עֲוֹבְבָה תִּהְיֶה וְאִשְׁקֶלֶן לְשִׁמְמָה אֲשֶׁדּוֹד בְּצִהְרֵי־צָדֵק בִּקְשׁוּ עֲנָה אוֹלֵי תִסְתָּרוּ בְּיָוֶם אֶף־יְהוָה
 יִגְרֹשׁוּהָ וְעִקְרוּן תִּעָקֵר:
 5 הוּא יִשְׁבֵי חֶבֶל הַיָּם גּוֹי כִּרְתִים דְּבַר־יְהוָה עֲלֵיכֶם כִּנְעַן אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְהֶאֱבַדְתִּיךָ מֵאֵין יוֹשֵׁב:
 6 וְהִיָּתָה חֶבֶל הַיָּם נוֹת כֶּרֶת רַעִים וְגִדְרוֹת צֹאן:
 7 וְהָיָה חֶבֶל לְשֹׂאֲרֵית בֵּית יְהוּדָה עֲלֵיהֶם יִרְעוּן בְּבֵיתִי אִשְׁקֶלֶן
 בְּעָרֵב וּרְבִצּוֹן כִּי יִפְקְדֵם יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְשָׁב שְׁבִיתָם:
 8 שְׁמַעְתִּי חֲרַפְתָּ מוֹאֵב וְגִדּוּפֵי בְנֵי עַמּוֹן אֲשֶׁר חָרְפוּ אֶת־עַמִּי וַיִּגְדִּילוּ עַל־נְבוּלָם:
 9 לָכֵן חִירָאֲנִי נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־מוֹאֵב כִּסְדָם
 תִּהְיֶה וּבְנֵי עַמּוֹן כַּעֲמֹרָה מִמֶּשֶׁק חָרוּל וּמִכְרַח מֶלֶח
 וְשִׁמְמָה עַד־עוֹלָם שֹׂאֲרֵית עַמִּי יָבוּס וְיָתֵר גּוֹיֵי יִנְחָלוּם
 10 וְזֹאת לָהֶם תַּחַת גְּאוֹנָם כִּי חָרְפוּ וַיִּגְדְּלוּ עַל־עַם יְהוָה צְבָאוֹת
 11 נוֹרָא יְהוָה עֲלֵיהֶם כִּי רָחַ אֶת כָּל־אֱלֹהֵי הָאָרֶץ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּלוּ אִישׁ מִמְקוֹמוֹ כֹּל אֵין הַגּוֹיִם:
 12 גַּם־אַתֶּם כּוֹשִׁים חֲלָלֵי חֲרָבֵי הַמָּוֶה:
 13 וְיֵשׁ יָדוֹ עַל־צִפּוֹן וַיֵּאֱבֹד אֶת־אֲשׁוּר וַיִּשֶׁם אֶת־נִינּוּה לְשִׁמְמָה צִיָּה כַּמִּדְבָּר:
 14 וְרִבְצוּ בְתוֹכָהּ עָרִים כָּל־חִיתוּגֵי גַם־קָאֵת גַּם־קָפֵד בְּכַפְתֹּרֶיהָ
 יִלְיִנוּ קוֹל יִשְׂרָאֵל בַּחֲלוֹן חֲרָב בַּסֶּף כִּי אֲרֹנָה עָרָה:
 15 וְזֹאת הָעִיר הַעֲלִיָּה הַיּוֹשֶׁבֶת לְבִשְׁתָּה הָאֲמָרָה בְּלִבָּהּ
 אֲנִי וְאַפְסֵי עוֹד אֵיךְ הִיָּתָה לְשִׁמְמָה מִרְבֵּץ לַחִיָּה כֹּל עוֹבֵר
 עָלֶיהָ יִשְׂרָק וַיֵּיעַ יָדוֹ:

1 Doorzoekt uzelfen nauw, ja, doorzoekt nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt!

2 Eer het besluit bare (gelijk kaf gaat de dag voorbij), terwijl de hittigheid van des HEEREN toorn over ulieden nog niet komt; terwijl de dag van den toorn des HEEREN over ulieden nog niet komt.

Dit is de laatste oproep tot bekering van het zondige volk. Deze korte oproep is vol ernst, maar moeilijk te vertalen. Het heeft tientallen uitleggers veel hoofdbreken gekost om de tekst zo goed mogelijk te vertalen. Sommige mensen begrijpen niet dat een theoloog, of iemand die geïnteresseerd is in het Hebreeuws, zo veel tijd kan besteden in de oorspronkelijke taal. Maar die de waarheid lief heeft, en die de ernst van een goede vertaling aanvoelt, zal zich niet kleinerend uitlaten over serieuze onderzoekers van Gods Woord. "Och of al des Heeren volk profeten waren en dat God Zijn Geest in hen gawe!"

Deze 2 teksten zouden letterlijk vertaald kunnen worden:

Verzamelt [voor] uzelf, doorzoekt uzelf nauwkeurig [zoeken naar de gerechtigheid, vers 3] gij volk wat niet beschaamd is; voordat het besluit heeft gebaard de - als kaf (stro) voorbijgaande – dag. [zie hoofdstuk 1:18, het vuur zal verteren] Of, het kan vertaald worden: want de dag [van uitstel] gaat als kaf (stro) voorbij. Terwijl nog niet over u [mann. meervoud] komt de hete, brandende toorn des Heeren. Terwijl nog niet over u komt de dag van de toorn des Heeren.

Het is een beeld ontleend van stro verzamelen, waaruit de graankorrels bewaard worden, voordat het kaf verbrand wordt. De stam van het werkwoord wordt alleen gebruikt voor het rapen van stro, Ex. 5:7, 12 en voor hout oplezen, Num. 15:32, 33; 1 Kon. 17:10,12. Het volk is stro. Nauwkeurig te zoeken naar de gerechtigheid neemt de toorn Gods op het hele land niet weg maar met boete te doen en de Heere te zoeken, zal men persoonlijk geborgen kunnen worden, zoals het derde vers uitdrukkelijk zegt. Het Hebreeuwse woord af (toorn) komt van neus, zoals dieren door hun neus blazen als ze kwaad worden. De toorn van een mens komt ook het meest rond zijn neus openbaar.

In de Dode-zee rollen is een afschrift van het boek Zefánja met een uitleg ervan, gevonden. De tekst luidt: "Komt tot uzelf, ja komt tot inkeer, gij schaamteloos volk, voordat het besluit tot uitvoering komt – als kaf gaat de dag voorbij -; voordat over u komt de brandende toorn van Jehowah; voordat over u komt de dag van de toorn van Jehowah."

Vers 3. Letterlijk luidt de tekst: *Zoekt de HEERE, alle zachtmoedigen van dit land, die Zijn recht doet. Zoekt gerechtigheid, zoekt vernedering; misschien (alleen dān) zult gij uzelf verbergen op de dag van de toorn des HEEREN.* Het Hebreeuwse woord *anaw* betekent zachtmoedig, ootmoedig. Het staat in mann. meerv. zoals Ps. 76:10, Jes. 11:4 en 29:19. Het Hebreeuwse woord *oelai*, misschien, mag vertaald worden: *indien niet*, m.a.w. *alleen dān*. Als het *uzelf verbergen* in de gerichtsdag betekent dat iemand zijn *leven* zal redden, is het woord misschien op zijn plaats. Want in een *algemeen* oordeel komen rechtvaardigen en goddelozen beiden om.

Maar als het een ontkoming voor de *ziel* inhoudt, is de belofte zeker, dan is er geen twijfel aan dat degenen die de Heere zoeken, gered zullen worden. God verbindt Zijn Woord en Zijn eer aan Zijn beloften. Al sterven Gods kinderen in het oordeel, al vallen ze in de oorlog, ze krijgen hun ziel als een buit. O, wat een grote buit! Je ziel gered! Je ziel behouden voor de eeuwigheid!

Als wij in Christus geloven, kunnen wij niet verloren gaan, zullen wij niet verloren gaan, want dan zou de Heere als een leugenaar openbaar komen. Gods eer is zo nauw aan de zaligheid van Zijn kinderen verbonden, dat ze nooit in het verderf kunnen komen. De beminden des Heeren liggen zo diep verankerd in het liefdehart van de Vader, dat al vallen ze in de grofste zonden zoals David, Salomo, Petrus en anderen, zij kunnen zichzelf nooit uit de eeuwige liefde van de Vader zondigen. Hier komt geen misschien te pas. *Eerder viel dit ganse wereldrond, dan één woord uit Jezus' mond.*

Er was in Juda en er is in Nederland nog een overblijfsel, enkele oprechte kinderen Gods, die wenen en treuren over de gruwelijke uitleving van zonden in het land. Ze voelen de brandende toorn Gods op hun ziel drukken, hoewel die toorn niet tegen hen persoonlijk is. *"Teken een teken op de voorhoofden der lieden, die zuchten en uitroepen over al die gruwelen, die in het midden derzelve gedaan worden", Ezech. 9:4.*

Een kind van God kan jarenlang treuren, wenen, klagen en wegwijnen onder de zonden van land en volk, over de rechtvaardige onttrekking van Gods Geest, maar zodra hij of zij aan de zijde van God mag komen, veranderen de werkzaamheden. Men wordt het met God eens. En er gaat zo'n afstraling uit van Gods rechtvaardige wegen en gerichten dat men een vermaak krijgt in de Rechtvaardige Rechter. Let wel, geen vermaak in de *straf*, maar in de *Goddelijke rechtvaardigheid*. Hij heeft lang *onder* het oordeel gezeten, nu krijgt hij *boven* het oordeel uit te zien en daarin ligt de zalige vrede voor zijn langdurig geplaagde ziel. Dan ziet hij dat veel van zijn bidden en worstelen voortkwam uit eigenliefde en vleselijk medelijden.

En op des Heeren tijd krijgt hij ook een gezicht *achter* het oordeel. En dat is tweevoudig. Ten eerste de verlossing van de *kerk op aarde* en ten tweede de hemelse zaligheid hiernamaals. Van de verlossing van Gods kerk op aarde spreekt onze profeet in het 3e hoofdstuk.

In deze zalige gemoedsgestalte worden wij bewaard voor verbittering als anderen ons veroordelen, en wij droevige teleurstelling ondervinden, zelfs als Gods kinderen ons negeren. De bede: *Heere, doe wèl bij Sion naar Uw welbehagen*, blijft toch in het hart leven, ook al zou een gedeelte van Sion ons eruit werken.

*De HEER' zal in dit moeilijk leven
Zijn volk en erfdeel nooit begeven.
Het oordeel keert vol majesteit
Haast weder tot gerechtigheid;
Al wie oprecht is van gemoed,
Die merkt het op en keurt het goed.*

Psalm 94:8

4 Want Gaza zal verlaten wezen, en Askelon zal ter verwoesting wezen; Asdod zal men in den middag verdrijven, en Ekron zal uitgeworteld worden.

5 Wee den inwoners van de landstreek der zee, den volken der Cherethieten: het woord des HEEREN zal tegen ulieden zijn, gij Kanaän, der Filistijnen land, en Ik zal u verdoen, dat er geen inwoner zal zijn.

6 En de landstreek der zee zal wezen tot hutten, uitgegraven putten der herders, en betuiningen der kudde.

7 En de landstreek zal wezen voor het overblijfsel van het huis van Juda, dat zij daarin weiden; des avonds zullen zij in de huizen van Askelon legeren, als de HEERE, hunlieder God, hen zal bezocht, en hun gevangenis zal gewend hebben.

Vers 5. Met het volk van de Cherethieten worden de Kretenzen bedoeld, de bewoners van het eiland Kreta. Een groep van deze bevolking verhuisde naar de kuststreek. We komen hen tegen in de buurt van Ziklag, 1 Sam. 30:14. De Cherethieten en de Filistijnen worden in één adem genoemd door Ezechiël, hfd. 25:16.

Vers 6. De vertaling levert problemen op. Letterlijk staat er: *En het zal worden, de streek aan die zee, weiden [met] waterputten (of verblijfplaatsen) van herders; en ommuringen [schaapskooien] van de kudde [kleinvee].*

Vers 7. *Als de HEERE, hunlieder God, hen zal bezocht, en hun gevangenis zal gewend hebben.* Deze passage heeft enige toelichting nodig. Er is nl. een klein verschil in de Hebreeuwse Bijbels van één letter in één woord. De vertaling kan letterlijk luiden: *Als Jehowah hun Elohim, hen zal bezoeken en Hij zal wederkeren, hun ballingschap wenden*, zie hfd. 3:20. Zie verder: Ps. 14:7; 85:2; 126:1,4. Jer. 29:14; 30:3,18; 31:23. Ez. 16:53; 39:25. Amos 9:14. Joël 3:1.

De vervulling van deze profetie is in fasen voltrokken en moet zijn volkomen vervulling krijgen als de Heere Zijn Geest over het volk Israël zal hebben uitgegoten. Lance Lambert, een Messiasbelijdende Jood, heeft hierover een mooie passage beschreven in **Israël is uniek**.

"Toen het volk Israël terugkeerde uit de Babylonische ballingschap, vestigden zij zich niet in Askelon. Vanaf haar oorsprong tot in Nieuwtestamentische tijden bleef Askelon een voornamelijk heidense stad. In de vroege geschiedenis was zij een van de vijf Filistijnse stadstaten. In de Perzische periode, de tijd van de terugkeer uit de ballingschap, stond Askelon onder controle van het heidense Tyrus. Later werd het een belangrijk centrum van Griekse beschaving en handhaafde het zijn onafhankelijkheid van Joodse controle, zelfs ten tijde van de roemrijke eeuw van de Maccabeeën. Tijdens de regering van Herodes de Grote, in de Romeinse tijd, maakte het geen deel uit van zijn grondgebied, hoewel hij deze plaats verfraaide omdat hij er geboren was. Zefánja's specifieke profetie werd nooit vervuld na de terugkeer van de eerste ballingschap in Babel. Maar wanneer dan wel?

In 1949 begonnen enkele Joodse immigranten zich te vestigen in het gebied van Askelon. Dit ging door totdat in 1955 Askelon als stad werd erkend. Deze tuinstad was geplant door Zuid-Afrikaanse Joden, die reeds in 1952. een fonds stichtten voor dit doel. In 1975 had de stad een bevolking van 47.900 inwoners en sindsdien is dit aantal verder gegroeid. Vandaag is Askelon een zeer plezierige en moderne Joodse kustplaats. *Op het stadsplein in het Afridar-kwartier zijn de woorden van Zefanja 2:7 in het Hebreeuws ingegrift in steen.*

***En de landstreek zal wezen voor het overblijfsel
van het huis van Juda, dat zij daarin weiden;
des avonds zullen zij in de huizen van Askelon
legeren, als de HEERE, hunlieder God,
hen zal bezocht, en hun gevangenis
zal gewend hebben.***

Asdod was, evenals Askelon, een van de vijf Filistijnse stadstaten. Na de Babylonische ballingschap werd het in feite de Filistijnse hoofdstad. Alleen Mijn raadsbesluit zal volbracht worden. Aan het eind van de Maccabeeëntijd (100-63 voor Christus) werd het een Joodse stad en bleef dat tot in de tweede eeuw. In 1956 werd de huidige stad Asdod gesticht door een bevolking van 200 mensen! Toen was het al de bedoeling dat Asdod een grote haven en industrieplaats zou worden. Omstreeks de zestiger jaren werden er omvangrijke voorzieningen tot uitbreiding getroffen en in 1975 was de bevolking gegroeid tot 52.500 inwoners. Nog steeds is er sprake van groei.

Hetzelfde geldt voor Gath, eens de woonplaats van Goliath. Gedurende de laatste tien jaar is Gath ontwikkeld tot een aanzienlijke en moderne Joodse stad, met een bevolking in 1975 van 21.500 inwoners. Het is het centrum van de Israëliische textielindustrie.

Alleen Gaza heeft zijn afkomst niet verloochend, in die zin dat het nog steeds een grote en totaal Arabische stad is. Zij werd in 1967 verlaten door het Egyptische leger en stond sindsdien onder Joods bestuur. Het is een van de oudste steden ter wereld en is altijd een niet-Joodse stad geweest. Er zijn echter wel bloeiende Joodse nederzettingen rondom geheel Gaza geweest.

(Sinds 2007 is Gaza en het hele omliggende gebied een groot terreurnest, bestuurd door Hamas; 2011)

De naam Palestina is afgeleid van het Hebreeuwse woord voor Filistia Peleshet, of Palestijnen: Peleshtim. Oorspronkelijk was het in het Grieks een bijvoeglijk naamwoord, afgeleid van het Hebreeuws. We vinden het voor het eerst in de geschriften van Herodotus (484-425 voor Christus) als 'Palestijns Syrië' of 'Filistijnen Syrië'. Hij gebruikte het Griekse woord Palaistine. Later werd het verkort en werd het een zelfstandig naamwoord: Palestina. Het schijnt voor het eerst officieel te zijn gebruikt om de gebieden van het vroegere Israël of Judea mee aan te duiden door de Romeinse keizer Hadrianus, na de Joodse opstand onder Bar Kochba in het jaar 135. De politiek van Hadrianus was erop gericht ieder spoor van een relatie van het Joodse volk tot het beloofde land uit te wissen. Als onderdeel van zijn politiek noemde hij Jeruzalem 'Aelia Capitolina' en Judea 'Provincia Syria Palaestina'. In de vierde eeuw waren het de christelijke Byzantijnse heersers die het land in drie provincies verdeelden: Palaestina Prima, Palaestina Secunda en Palaestina Tertia. Zo kwam de naam Palestina in het Nederlands vanuit het Hebreeuws, via het Grieks en het Latijn. In het moderne Arabisch is Palestina 'Filustin' en een Palestijn is een 'Falastin'.

Ik ben bedroefd wanneer christenen het beloofde land de naam Palestina geven, want het is niet het land van de Filistijnen, maar het land van Israël. Het is van belang op te merken dat de engel, die in de droom aan Jozef verscheen, zei: Sta op, neem het Kindeken en Zijn moeder tot u, en trek *in het land Israëls*. (Mattheus 2:20) Hij zei niet "ga naar Judea" of "ga naar de Romeinse provincie Syrië", maar hij omschreef het als "het land Israëls". Zo spreekt de Heere ook in de profetie van Zefanja over: "het overblijfsel van het huis van Juda" (Zefanja 2:7). De naam 'Jood' is afgeleid van Juda. Zo hebben we dus twee tegenpolen in dit gebied genoemd: de Palestijnen en de Joden." Tot zover het citaat van Lambert.

8 *Ik heb de beschimping van Moab gehoord, en de scheldwoorden der kinderen Ammons, waarmede zij Mijn volk beschimpt hebben, en hebben zich groot gemaakt tegen deszelfs landpale.*

9 *Daarom, [zo waarachtig als] Ik leef, spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Moab zal zekerlijk zijn als Sodom, en de kinderen Ammons als Gomorra, een netelheide, en een zoutgroeve, en een verwoesting tot in eeuwigheid! De overigen Mijns volks zullen ze beroven, en het overige Mijns volks zal ze erfelijk bezitten.*

10 *Dat zullen zij hebben in plaats van hun hoogmoed; want zij hebben beschimpt, en hebben zich groot gemaakt tegen het volk van den HEERE der heirscharen.*

11 *Vreselijk zal de HEERE tegen hen wezen, want Hij zal de goden der aarde doen uitteren; en een iegelijk uit zijn plaats zal Hem aanbidden, al de eilanden der heidenen.*

Moab en Ammon waren de zonen van Lot, gekregen door incest, terwijl zijn dochters hem dronken maakten, Gen. 19:30-38. Toen Lot in Sodom woonde kwelde hij dagelijks zijn rechtvaardige ziel aan de ontuchtige wandel van de mannen van die stad. En toen hij alleen met zijn dochters in de spelonk woonde, ging het fout. In de verte waren de stamvaders van Israël en hun buurlanden familie. Oorspronkelijk hadden ze dezelfde Hebreeuwse taal. Later werd hun taal een Hebreeuws dialect, zoals uit de beroemde steen van koning Mesa te zien is. Hun afkomst van Lot was hen goed bekend, want Moab betekent: *vanuit vader*. Het spotten en het verachten van Gods volk kwamen Moab en Ammon duur te staan. Ze worden vergeleken bij Sodom en Gomorra, waar hun stamvader Lot uit verlost was. De beide steden waren een zoutgroeve en een netelheide, een woestijn geworden. Datzelfde lot zullen Moab en Ammon ook moeten ondervinden. Hun scheldpartij en bespotting is dus net zo erg als de zonde van Sodom. Je ziet dikwijls dat mensen die het dichtst bij de waarheid leven, soms de bitterste vijanden zijn van het ware volk.

Vers 11 kan vertaald worden: *Vreesaanjagend zal de HEERE tegen hen zijn, want alle goden van de aarde doet hij wegkwijnen, en zij zullen zich neerbuigen voor Hem, ieder vanuit zijn plaats, al de kustlanden der volkeren, (of, der heidenen).*

Het is opmerkelijk dat tussen de oordeelsaankondigingen deze belofte gegeven wordt dat de dag zal aanbreken dat deze volken de Heere, de God van Israël eens zullen aanbidden. Er wordt gezegd: *een iegelijk uit zijn plaats*. Misschien mogen we het zó opvatten, dat de volken *die de plaats van Moab en Ammon* later zullen innemen, eens de God des hemels zullen eren, in plaats van de *goden der aarde*. Als dat zo is, is deze profetie een goede, troostrijke boodschap voor de tegenwoordige Palestijnen. Als de Heere Zijn Geest zal uitgieten over Zijn volk Israël, zullen ze mogelijk de eersten zijn die in Zijn zaligmakende werkingen zullen delen. Want de uitstraling die van Israël zal uitgaan bij hun bekering, zal groter zijn dan de uitstraling die van het Evangelie uitging in de tijd van de Apostelen, toen de meeste Joden het Evangelie verwierpen, Rom. 11:12.

G. Hutechson trekt uit deze tekst de volgende conclusie:

Het is van groot belang voor alle kerken van Christus om veel te gedenken aan, en om door hun gebeden te helpen bevorderen, de bekering van Israël, als zullende die strekken tot bevordering van het Evangelie onder de heidenen. Want alsdan zal deze voorzeggung een nieuwe en verdere vervulling bekomen, Rom. 11:15.

Vervulling.

Fl. Joséfus schrijft over een veldtocht van Nebukadnézar in het 5e jaar na de verwoesting van Jeruzalem, waardoor hij gelijk Moab en Ammon aan zich onderwierp. Joodse Oudheden X, 9,7. Het volk verloor waarschijnlijk hun soevereiniteit. Naderhand lezen we van geen koningen meer die het volk regeerden. Nehemia 13:23 spreekt nog wel over Moabitische en Ammonitische vrouwen waarmee de Joden zich vermengden. 1 Makk. 5:6 spreekt erover dat Judas de Makkabeeër de Ammonieten verslaat. Langzamerhand gingen ze op in Arabische stammen en verdwijnen uit de geschiedenis.

Andere profetieën tegen Moab komen voor in Jes. 15 en 16; 25:10; Ez. 25:8-11. Jer. 48; Heel merkwaardig is het laatste vers van Jer. 48. *Maar in het laatste der dagen zal Ik Moabs gevangenis wenden, spreekt de HEERE.* Dit schijnt overeen te komen met het 7^e vers van Zefánja 2. Een aanvankelijke vervulling hiervan werd gezien in de dagen van de apostelen. Het Evangelie kwam als eerste in de omliggende volken. Maar in de 7^e eeuw overwon het Mohammedanisme het hele Midden-Oosten en ging de Kerk des Heeren langzaam ten onder. Althans, nog een overblijfsel ging gebukt onder de overheersing. Maar ik heb geen verklaring gevonden die geheel voldoet aan de inhoud van de belofte. Er blijft enigszins een sluier overhangen, totdat de Heere Zèlf Zijn belofte volkomen gaat vervullen. De beste Uitlegger is de Auteur, (met een hoofdletter)!

Profetieën tegen Ammon komen voor in Ez. 21:28-32; 25:1-7. Amos 1:13-15. Jer. 49:1-6. Dezelfde belofte als bij Moab doet de Heere ook aan Ammon, Jer. 49:6. "Maar daarna zal Ik de gevangenis der kinderen Ammons wenden, spreekt de HEERE."

12 Ook gij, Moren, zult de verslagenen van Mijn zwaard zijn.

Letterlijk staat er: ook gij Cuschieten, zult de gedoden worden van mijn zwaard. Cuschieten worden in de Bijbel *de Moren* genoemd. Zij waren afkomstig van Cusch, een zoon van Cham, Gen. 10:6-8. Zijn woongebied was Arabië, vanwaar zijn nageslacht afzakte naar het gebied wat thans Jemen is. Daar staken ze de Rode Zee over naar Afrika. De nederzetting werd Morenland genoemd, het huidige Ethiopië. (Plevier: Cusch is een volk wat gedeeltelijk vanuit Arabië naar het latere Ethiopië getrokken is.) De Moren die in deze tekst genoemd worden waren hoogstwaarschijnlijk bewoners van de woestijn Arabië. Deze volken werden óók door Nebukadnézar overwonnen en weggevoerd.

13 Hij zal ook Zijn hand uitstrekken tegen het noorden, en Hij zal Assur verdoen; en Hij zal Ninevé stellen tot een verwoesting, droog als een woestijn.

14 En in het midden van haar zullen de kudde legeren, al het gedierte der volken; ook de roerdomp, ook de nachtuil zullen op haar granaatappelen vernachten; een stem zal in het venster zingen, verwoesting zal in den dorpel zijn, als Hij haar cederwerk zal ontbloot hebben.

15 Dit is die stad, die opspringt van vreugde, die zeker woont, die in haar hart zegt: Ik ben het, en buiten mij is geen meer; hoe is zij geworden tot woestheid, een rustplaats van het gedierte! Een ieder, die daardoor trekt, zal ze aanfluiten, hij zal zijn hand bewegen.

Assyrië en haar hoofdstad Ninevé zijn eeuwenlang het grootste en voornaamste volk van Mesopotamië geweest. Jesaja heeft hun ondergang voorzegt, hfd. 10: 5-19 en Nahum heeft hetzelfde voorspeld. In 612 vóór Christus werd Ninevé verwoest, zie Chronologie.

Merkwaardig is de uitdrukking in vers 14 dat het gedierte der volken in haar midden zal legeren. Zou er mee bedoeld worden dat de omliggende nomadenvolken hun kudden er zullen weiden? Dan gebeurt hetzelfde als met de Filistijnse steden, vers 6.

Ook de roerdomp, ook de nachtuil zullen op haar granaatappelen vernachten.

In het Hebreeuws staat de qaät en de kefod. De statenvertaling heeft een *roerdomp* en een *nachtuil*. Een roerdomp is een watervogel, die niet overnacht op een kapiteel, een ruïnewaer. Volgens Plevier komt qaät van het werkwoord braken. Wellicht ziet het op braakballen van uilen, m.a.w. een uilensoort.

Er zijn nog twee andere teksten waarin een *kefod*, 'een nachtuil' genoemd wordt, met verblijfplaats in woeste gebieden. In Jesaja 14:23 (kefod); Jesaja 34:11 (qaät en kefod). Ook dit Hebreeuwse woord *Kefod* geeft problemen. Volgens het Hebreeuws woordenboek betekent het een egel, wat óók een nachtrover is. In de kanttekening over Jesaja 14:23 (nr.79) wordt de vertaling 'egel' ook genoemd. De kanttekenners schrijven dat een *kefod* een 'ijzeren varken' is, dat is een *stekelvarken*. Maar uit de samenhang van de teksten schijnt het toch dat er een vogel bedoeld wordt. Misschien moeten we om een *vogel* met scherpe klauwen of een scherpe snavel denken.

Temeer omdat er direct op volgt: *een stem zal in het venster zingen*. Behalve de genoemde vogels hebben we ook nog met een zangvogel te maken.

Verwoesting zal in den dorpel zijn, als Hij haar cederwerk zal ontbloot hebben. Er staat letterlijk: *De vernieling (= het puin) ligt op de dorpel, want het hout (cederwerk) heeft Hij ontbloot.* Merk op: het houtwerk is kapot van de nok tot de grond: het kapiteel, de vensters, de dorpels. Tussen de muren maken de dieren hun nachtleger, op de muren of balken jagen nachtvogels naar hun prooi, overdag zingen de vogels vanuit de kapotte vensters en de dorpel op de begane grond ligt onder puin. Het zal een grote ruïne worden. In de Statenvertaling staat Hij met een hoofdletter, dus wordt God ermee bedoelt. De Heere gebruikte de Meden en de Babyloniërs die in 612 vóór Chr. Ninevé veroverden Zie ook Nahum 1, 2 en 3. Het land werd in het Noorden bedreigd door de Skythen, in het oosten door de Meden, in het zuiden door de Chaldeeën en in het westen door Aramese stammen.

Vers 15. De profeet besluit met een overzicht van Ninevé 's verwoesting: Letterlijk: *Dit is die stad die springende was van vreugde, die onbezorgd woonde. Die bij zichzelf denkt: IK ben het, en anderen zijn waardeloos! Hoe is ze tot een woestijn geworden! Een rustplaats voor de dieren. Iedereen die haar voorbijtrekt zal ze aanfluiten, zijn hand bewegen,* (van verbazing). Dit is het einde van de stad die het volk van Israël heeft weggevoerd uit hun land. Het is alsof de profeet ermee wil zeggen: Het volk van Israël is weggevoerd naar Assyrië, maar de Heere zal Assyrië binnenkort van de aarde wegdoen. Het volk van Juda zal door de Chaldeeën weggevoerd worden, maar die krijgen óók een beurt. Het vonnis over Babel is geveld. Maar Israël en Juda zal Ik eenmaal terugbrengen in hun land. Ik ben de Getrouwe!

ZEFÁNJA 3

1 ³ הוּי מֵרָאָה וּנְאֻלָּה הָעִיר הַיְהוּדָה:
 2 ² לֹא שָׁמְעָה בְּקוֹל לֹא לָקְחָה מוֹסֵר בֵּיהוּדָה לֹא בִטְחָה אֶל־אֱלֹהֶיהָ לֹא קָרְבָה:
 3 ³ שָׁרִיָּה בְּקִרְבָּה אֲרִיֹת שֹׁאִים שִׁפְטִיהָ זָאֵבִי עָרֵב לֹא גָרְמוּ לַבִּקְרָ:
 4 ⁴ נְבִיאֶיהָ פְּחוּים אֲנָשִׁי בְּגֵדוֹת כְּהֵנִיָּה חֲלָלוּ־קֹדֶשׁ חִמְסוּ תוֹרָה:
 5 ⁵ יְהוָה צְדִיק בְּקִרְבָּה לֹא יַעֲשֶׂה עוֹלָה בַּבִּקְרָ בַּבִּקְרָ מִשְׁפָּטוֹ
 יִתֵּן לְאֹזֶר לֹא יַעֲדֵר וְלֹא־יִוָּדַע עוֹל בִּשְׁתִּי:
 6 ⁶ הִכְרַתִּי גוֹיִם נִשְׁמוּ פְּנוֹתָם הִחְרַבְתִּי חוֹצוֹתָם מִבְּלֵי עוֹבֵר
 נִצְדוּ עֲרִיקָם מִבְּלֵי־אִישׁ מֵאִין יוֹשֵׁב:
 7 ⁷ אָמַרְתִּי אֲדֹתִירָאִי אוֹתִי תִקְחִי מוֹסֵר וְלֹא־יִכְרַת מֵעוֹנָה
 כָּל אֲשֶׁר־פָּקַדְתִּי עָלֶיהָ אֲכֹן הַשְׂכִּימוּ הַשְּׁחִיתוּ כָּל עֲלִילוֹתָם:
 8 ⁸ לָכֵן חִפְזִלִּי נֹאם־יְהוָה לַיּוֹם קוּמוּ לְעַד כִּי מִשְׁפָּטִי
 לְאַסֵּף גוֹיִם לְקַבְּצֵי מַמְלָכוֹת לְשַׁפֵּד עֲלֵיהֶם נַעֲמִי כָּל חֲרוֹן
 אַפִּי כִּי בָאֵשׁ קִנְאָתִי תֹאכַל כָּל־הָאָרֶץ:
 9 ⁹ כִּי־אֲנִי אֶהַפֵּד אֶל־עַמִּים שָׁפָה בְּרוּרָה לְקֹרֵא כָּלֶם בְּשֵׁם יְהוָה לְעַבְדוֹ שְׂכֵם אֶחָד:
 10 ¹⁰ מֵעַבְרָ לְנַחֲרֵי־כּוֹשׁ עֲתָרִי בַת־פּוּצִי יוֹבֵלוֹן מִנְחָתִי:
 11 ¹¹ בַּיּוֹם הַהוּא לֹא תְבוּשִׁי מִפֶּלַע עֲלִילֹתֶיךָ אֲשֶׁר פָּשַׁעְתָּ
 בִּי כִי־אֲנִי אֶסִּיר מִקְרַבְךָ עֲלֵינוּ נֹאנְתֶךָ וְלֹא־תוֹסֵפִי לְגַבְהָה עוֹד בְּהַר קְדָשִׁי:
 12 ¹² וְהִשְׁאֲרִיתִי בְּקִרְבְּךָ עִם עֵנִי וְדָל וְחִסוּ בְשֵׁם יְהוָה:
 13 ¹³ שְׂאֲרִית יִשְׂרָאֵל לֹא־יַעֲשׂוּ עוֹלָה וְלֹא־יִדְבְּרוּ כָּזָב וְלֹא־יִמְצֵא
 בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תְּרָמִית כִּי־הִמָּה יִרְעוּ וְרַבְצוּ וְאִין מִחְרִיד:
 14 ¹⁴ רְנִי בַת־צִיּוֹן הִרְעִיו יִשְׂרָאֵל שְׂמֵחִי וְעֲלֹוּ בְּכָל־לֵב בַּת יְרוּשָׁלַם:
 15 ¹⁵ הִסִּיר יְהוָה מִשְׁפָּטֶיךָ פִּנָּה אֵיבֶךָ מִלֶּדֶד יִשְׂרָאֵל יְהוָה בְּקִרְבְּךָ לֹא־תִירָאִי רַע עוֹד:
 16 ¹⁶ בַּיּוֹם הַהוּא יֹאמֵר לִירוּשָׁלַם אֶל־תִּירָאִי צִיּוֹן אֶל־יִרְפוּ יָדֶיךָ:
 17 ¹⁷ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבְּךָ גְבוּר יוֹשִׁיעַ יִשִׁיעַ עֲלֶיךָ בְּשִׁמְחָה
 יַחְרִישׁ בְּאַהֲבָתוֹ יִגִּיל עֲלֶיךָ בְּרִנָּה:
 18 ¹⁸ נוֹגִי מִמוּעַד אֶסְפְּתִי מִמֶּדֶד הָיוּ מִשָּׂאת עָלֶיךָ חֲרָפָה:
 19 ¹⁹ הִנְנִי עֹשֶׂה אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂיךָ בְּעֵת הַהִיא וְהוֹשַׁעְתִּי אֶת־הַצִּלְעָה
 וְהִנְדַּחְתָּה אֶקְבִּץ וְשִׁמְתִים לְתַהֲלָה וְלִשְׁם בְּכָל־הָאָרֶץ בְּשֵׁתָם:
 20 ²⁰ בְּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבְעֵת קַבְּצֵי אֶתְכֶם כִּי־אֶתֵּן
 אֶתְכֶם לִשְׁם וְלְתַהֲלָה בְּכָל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְהוָה:

1 Wee de ijselfijke, en de bevleete, de verdrukkende stad!

2 Zij hoort naar de stem niet, zij neemt de tucht niet aan; zij vertrouwt niet op den HEERE; tot haar God nadert zij niet.

3 Haar vorsten zijn brullende leeuwen in het midden van haar; haar rechters zijn avondwolven, die de beenderen niet breken tot aan den morgen.

4 Haar profeten zijn lichtvaardig, gans trouweloze mannen; haar priesters verontreinigen het heilige, zij doen de wet geweld aan.

5 De rechtvaardige HEERE is in het midden van haar, Hij doet geen onrecht; allen morgen geeft Hij Zijn recht in het licht, er ontbreekt niet; doch de verkeerde weet van geen schaamte.

Vers 1 Letterlijk: Wee schrikanjagende en die bevleete stad; die geweldadige!

De naam van de stad wordt niet genoemd. Ninevé is het niet. Uit het vervolg blijkt dat het Jeruzalem is. Geen wonder dat haar naam niet genoemd wordt. Haar naam salem betekent vrede. Er is geen spoor van vrede te bekennen. Integendeel. Ze jaagt de inwoners schrik aan door haar goddeloze praktijken, die opgesomd worden in vers 2 t/m 5.

Vers 2 luidt letterlijk:

- Geen gehoor geeft ze aan de stem. De stem des Heeren door Zijn knechten.
- Geen vermaning nam ze aan. De vermaning door oprechte profeten, priesters, enz.
- In Jehowah had ze geen vertrouwen. Helaas, wèl op hun afgoden.
- Tot Elohim naderde ze niet. Om Gods raad en hulp te vragen.

Vers 3 luidt letterlijk:

- a. *Haar vorsten (=overheid) in haar midden zijn brullende leeuwen.*
- b. *Haar rechters zijn wolven (van de) avond, [of wolven van de wildernis?]*
- c. *geen botten zijn er 's morgens over. [om te knagen]*

Het is toch wel verschrikkelijk ook. De hele leiding, incl. de rechterlijke macht zijn bedriegers. Ze zijn als leeuwen en uitgehongerde wolven die op hun prooi aanvallen en zelfs geen botten overlaten. Het onschuldig bloed wordt als water vergoten. En de goederen van hun slachtoffers worden verbeurd verklaard, een roof voor de overheid.

Wij kunnen niet zeggen dat we in Nederland zo verdrukt worden. Bij ons heerst er een andere geest. Leve de vrijheid! Leve de lol! Ieder mag doen wat goed is in zijn ogen. Als je het Reformatorisch erfgoed maar niet verdedigt, is alles goed.

Vers 4 luidt letterlijk:

- a. *Haar profeten zijn lichtvaardig (roekeloos);*
- b. *mannen in de onbetrouwbaarheid.*
- c. *Haar priesters ontwijden het heilige (heiligdom)*
- d. *zij doen de wet geweld aan. Chamas, geweld aandoen, is eigenlijk bedrieglijk spreken of handelen. De priesters leggen de thora (wet) niet goed uit, ze verdraaien de waarheid, of, zij beroven de wet, dwz. ze nemen de offers voor zichzelf die voor de Heere bestemd zijn.*

Dus in het kerkelijk leven is het niet veel beter dan in het maatschappelijk leven. In de samenvatting komen we er nog op terug, om nu de draad niet te lang te onderbreken.

Vers 5 luidt letterlijk:

- a. *De Rechtvaardige, Jehovah, is in haar midden.* Dat wil zeggen: Hij betoont Zich rechtvaardig, in tegenstelling tot die onrechtvaardige vorsten, zie vers 3a.
- b. *Geen onrecht doet Hij.* In tegenstelling tot de rechters die onrecht pleegden, vers 3b.
- c. *In de morgen, morgen [=elke morgen] brengt Hij Zijn recht aan het licht.*
- d. *Geen gebrek is er aan.*
- e. *En (of, maar) de verkeerde kent geen schaamte. De verkeerde zijn overheid, rechters, profeten en priesters, vers 4.*

Het was in Israël net eender als nu in Nederland. Wij zijn koplopers in de zonde. Wereldse regeringen staan verbaasd over de tolerantie van de gruwelijkste zonden in Nederland. Ja, zelfs wordt de walgelijkste uitleving van zonde in ons land gelegaliseerd. En indien strafbare feiten gepleegd worden, wordt in veel gevallen geen vervolging toegepast. De corruptie en bedrog is nu doorgedrongen in de meest vertrouwde functies. In de Regering, de rechterlijke macht, de juridische wereld, bij wetenschappers, zoals doktoren en specialisten, zelfs onder voorgangers en kerkenraden, leven bedriegers van het ergste soort. Het kan uw leven kosten. Men schroomt niet om aan gelegaliseerde moord mee te werken. Daarbij komt de ontwrichting van het gezin, wat zulke vreselijke, verwoestende gevolgen heeft. O, ons arme land! Wij zijn te gronde gegaan, we zijn verloren, verloren, verloren! En er zijn er weinigen die de ernst ervan echt beseffen. Sommige voorgangers waarschuwen er tegen..., ze worden voor wettisch versleten. Er zijn wereldse deskundigen die het gevaar waarin we leven analyseren, maar ze worden als ouderwets beschouwd. Ons land wat vroeger met de Heere in een verbond stond, is op een groot aantal plaatsen een domein van de slang geworden. Kan het erger?

6 Ik heb de heidenen uitgeroeid, hun hoeken zijn verwoest, Ik heb hun straten eenzaam gemaakt, dat niemand daardoor gaat; hun steden zijn verstoord, zodat er niemand is, dat er geen inwoner is.

7 *Ik zeide: Immers zult gij Mij vrezen, gij zult de tucht aannemen, opdat haar woning niet uitgeroeid zou worden; al wat Ik haar bezocht heb, waarlijk, zij hebben zich vroeg opgemaakt, zij hebben al hun handelingen verdorven.*

8 *Daarom verwacht Mij, spreekt de HEERE, ten dage als Ik Mij opmaak tot den roof; want Mijn oordeel is, de heidenen te verzamelen, de koninkrijken te vergaderen, om over hen Mijn gramschap, de ganse hittigheid Mijns toorns uit te storten, want dit ganse land zal door het vuur van Mijn ijver verteerd worden.*

Vanaf vers 1 tot 5 sprak de profeet, in vers 6 t/m 13 spreekt de Heere.

Vers 6-8 luiden letterlijk:

- a. *Ik heb uitgeroeid de volken, (Hebr. gojim, heidenvolken zoals Syrië en Assyrië)*
- b. *verwoest zijn hun hoeken. (=hoektorens)*
- c. *Ik heb hun straten vernield, ze zijn zonder voorbijganger.*
- d. *In puin liggen hun steden, zonder mensen; er zijn geen inwoners (meer).*

Vers 7

- a. *Ik zeide: Wellicht zult gij Mij vrezen en de vermaning aannemen!*
- b. *En [= dan] zou haar woonplaats niet uitgeroeid worden.*
- c. *Ondanks alles waarmee Ik haar bezocht heb, maakten zij toch hun daden slecht.*

Vers 8

- a. *Daarom, verwacht Mij, -een woord van Jehowah-*
- b. *op de dag dat Ik opsta tot de roof (Of: tot een Aanklager!)*
- c. *Want Mijn rechtzaak is te verzamelen de (heiden)volken, te vergaderen de koninkrijken*
- d. *om uit te storten over hen [over de Joden, zie hfd. 1:15] Mijn toorn, heel Mijn brandende toorn;*
- e. *want in het vuur (van) Mijn ijver zal heel het land verteerd worden. (IJver des Heeren ziet op geschonden huwelijkstrouw door Israël)*

Na de beschrijving van Jeruzalems zonden volgt nu een beschrijving van haar ondergang, waarbij de heidenen tot een waarschuwend en beschamend voorbeeld genomen worden. De Heere verzekert Jeruzalem dat de dag dicht bij is dat Hij zal opstaan tot de roof. Het komt meerdere malen voor dat de Heere Zich vergelijkt bij een krijgsman die zijn overwonnen vijanden berooft. Maar het Hebreeuwse woord zou ook kunnen betekenen dat de Heere opstaat tot Getuige of Aanklager. In het rechtsproces wat hier wordt beschreven komt deze vertaling het meest overeen met de context, de samenhang. *Om uit te storten over hen Mijn toorn, enz.* Dit kan twee betekenissen hebben. God heeft de heidenen uitgeroeid en over hen Zijn toorn uitgestort, vers 6. Zou Hij Zijn volk sparen? Ten tweede, God brengt de heidenen bijeen om door hen de Joden te verteren en zó Zijn toorn over Juda uit te storten.

Dit is het einde! De Heere heeft lang gedreigd, nu is Zijn geduld teneinde. Heel het land zal verteerd worden. Ieder die het aandachtig leest zal wel toestemmen dat er meer bedoeld wordt dan alleen de verwoesting van het land door de Chaldeeën. De profetie is ten volle vervuld in 70 na Chr. door het Romeinse leger. En voor hoe lang? Negentien eeuwen! Laat het eens goed tot ons doordringen. Het staat hier in een paar woorden, maar de diaspora houdt in: een oceaan van verdriet, ellende, haat, moord, vervolging, marteling, oorlog, ja de grote slachting tijdens de 2^e Wereldoorlog. En daarmee hield het nog niet op.

VERLOSSING NA HET OORDEEL

9 Gewisselijk, dan zal Ik tot de volken een reine spraak wenden; opdat zij allen den Naam des HEEREN aanroepen, opdat zij Hem dienen met een eenparigen schouder.

10 Van de zijde der rivieren der Moren zullen Mijn ernstige aanbidders, met de dochter Mijner verstrooiden, Mijn offerande brengen.

Vers 9 luidt letterlijk:

- a. *Echter dān* (= maar daarna, het is een tijdsbepaling) *zal Ik wenden tot de volken* (Hebr. *amiem*) *een reine spraak* (een heldere taal).
- b. *om* (=opdat) *allen aanroepen in de Naam van Jehowah*,
- c. *om Hem te dienen, één*(drachtig) *van schouder*.

De reine spraak, of een heldere taal, heeft een dubbele betekenis. Ten eerste een taal die je hoort en ten tweede een taal die je spreekt. Het kan nooit mooier verklaard worden dan met het voorbeeld op de Pinksterdag. De discipelen spraken alle mogelijke talen en de hoorders hoorden hun eigen taal. Het grote wonder lag voornamelijk in de uitspraak, maar óók in het gehoor. Een dubbel wonder. Er lag ook nog een wonder achter. Dat was *hetgeen* gesproken werd. Dat was niets minder dan *de komst van de Zoon van God, de Messias, tot Israël en de vergeving van zonden door het geloof in Hem!* En nu het allergrootste wonder: *de Heilige Geest werkte het geloof in de hoorders!*

De meeste verklaarders gaan ervan uit dat de belofte in vers 9 gedaan wordt aan de heidenvolken en dat de vervulling begon tijdens de Uitstorting van de Heilige Geest. Toch schijnt de Hebreeuwse tekst en de exegese (samenhang) dit niet toe te laten. Vanaf vers 6 tot 8 spreekt de Heere het oordeel over *Jeruzalem en 'dit ganse land'*. Vers 7-13 behelst beloften voor hetzelfde volk over wie het oordeel is uitgesproken. *Amiem* zijn m.i. de volken Israëls. Het zelfde komen we tegen in Psalm 2:1: "Waarom woeden de heidenen, en bedenken de volken (*amiem*) ijdelheid?" Petrus legt deze tekst uit op het volk Israël: *de volken Israëls*, Hand. 4:27b. De *gojim* zoals in vers 6 en 8 zijn de heidenvolken, in tegenstelling tot *al de inwoners van dit land*, vers 8, *de dochter Mijner verstrooiden*, meerv. vers 10.

Het is zeker waar dat de Heere *een reine spraak* heeft gezonden aan de heidenen door de prediking van de Apostelen. Maar daar gaat het in principe hier niet over. Het gaat over een volk dat door heidenvolken verwoest is geworden en wiens land aan de ondergang werd overgegeven. Het gaat over ernstige aanbidders, let wel, over de dochter Mijner verstrooiden die de Heere een offer gaan brengen. Wie zijn dit anders dan de Joden? Van de volken Israëls wordt voorzegt dat ze één van schouder, *in de Naam van Jehowah*, Hem gaan dienen. *Aanroepen in de Naam van Jehowah*, betekent de openbare godsdienstoefeningen uitoefenen. Zefanja voorzegt dat Israël na hun landurige verstrooiing Jehowah eensgezind zullen dienen. Wil men toch vasthouden aan de opvatting dat hier impliciet over alle heidenvolken wordt geprofeteerd, niets op tegen, als we het maar zo opvatten als Zacharia 14:9. *En te dien dage zal Jehowah één zijn en Zijn Naam één*.

Vers 10 luidt letterlijk:

- a. *Vanaf de overkant van de rivieren van Cusch*
- b. *zullen Mijn* (ernstige, staat niet in Hebr.) *aanbidders* (lett. *smekelingen*), *de dochter Mijner verstrooiden* (=geboren in de verstrooiing)
- c. *Mijn offer brengen*. [naar Jeruzalem]

De aanbidders wonen aan de overkant van de rivieren van Cusch. In Genesis 2:12 en 13 wordt beschreven waar die rivieren liggen. *"En de naam van de tweede rivier is Gihon; deze is het die het ganse land Cusch omloopt. En de naam der derde rivier is Hiddékel; deze is gaande naar het oosten van Assur. En de vierde rivier is Frath"*. Nu is het niet meer zo moeilijk om de bidders te vinden. Het zijn Joden die ten tijde van Zefánja weggevoerd waren naar Assyrië en hen die straks weggevoerd worden naar Babel. Het gebied tussen en achter de rivieren van Mesopothamië, of Tweestromenland.

(Met) de dochter Mijner verstrooiden enz. Zij wordt nog geen dochter Sions genoemd, want Sion ligt in Jeruzalem, maar haar naam is afkomstig uit de diaspora! Letterlijk staat er: *Zullen Mijn smekelingen, de dochter Mijner verstrooiden, Mijn offer brengen.* Bijna eensgezind verklaren de theologen dat de Joden bedoeld worden. *Met* ontbreekt in de grondtekst. Het komt ook niet voor in de Lutherse, Engelse en Franse vertaling. Het is ingevuld door de vertalers, daarom staat het in de GBS bijbels *schuin* gedrukt. (Bij nauwkeurig Schriftonderzoek krijgt de GBS bijbel steeds meer waarde. Ze is van heel veel drukfouten gezuiverd.)

De belofte: *Mijn offerande brengen* verdient onze aandacht. Het oude Israël brachten hun offers aan de Heere in de tempel te Jeruzalem. Hier gaat het over smekelingen vanuit Mesopothamië die langdurig in de diaspora geleefd hebben, nadat de tempel verwoest was. Het is dus een ander offer dan dierenoffers. In een Evangelische zin betekent het ongetwijfeld het Offer van Christus. Zijn offer brengen tot de Vader is Hem te aanbidden, in Wie de Vader volkomen voldaan is. Hebr. 9:14 enz. Op dit Altaar mogen alleen offeren die in Hem geloven, maar niet zij die de tabernakel blijven dienen, Hebr. 13:10. De tabernakel dienen wil zeggen de leer van Mozes omtrent de tabernakel en tempeldienst aanhangen. En dat doen juist de orthodoxe Joden in de diaspora. Op dit Altaar mogen de aanbidders van Christus offeren. *"Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen een offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden."*

11 Te dien dage zult gij niet beschaamd wezen vanwege al uw handelingen, waarmede gij tegen Mij overtreden hebt; want alsdan zal Ik uit het midden van u wegnemen, die van vreugde opspringen over uw hovaardij, en gij zult u voortaan niet meer verheffen om Mijns heiligen bergs wil.

12 Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op den Naam des HEEREN betrouwen.

13 De overgeblevenen van Israël zullen geen onrecht doen, noch leugen spreken, en in hun mond zal geen bedriegelijke tong gevonden worden; maar zij zullen weiden en nederliggen, en niemand zal hen verschrikken.

Vers 11 luidt letterlijk: *Op die dag zult gij niet beschaamd zijn vanwege al uw daden. Gij en u zijn vrouwelijk enkelvoud in het Hebreeuws. De Heere spreekt Zijn dochter aan, die Hem aanbidt.* Het klinkt werkwaardig dat Israël over hun zonde niet beschaamd zal wezen. Beschaamd zijn over zijn zonde is een verbondsbelofte voor het teruggekeerde Israël, beschreven in Ezech. 16:63. Niet (meer) beschaamd zijn is het gevolg van vergeving van zonde, en omdat het volk heilig zal leven, volgens vers 13. Maar er ligt nog een diepere betekenis in. *Beschaamd worden* staat tegenover *vertrouwen*. Beschaamd worden zij die op afgoden vertrouwen, zoals er staat: *Beschaamd moeten wezen allen, die de beelden dienen*, Psalm 97:7. Het Hebreeuws wat 'overtreden' vertaald is betekent een gehele afval van de Heere. Maar het volk is dan teruggekeerd en gezuiverd van de afgoderij en van de goddelozen. Omdat ze op de levende God vertrouwen en Hem smeken, dáárom worden ze in eeuwigheid niet meer beschaamd.

Want alsdan, enz. (= daarna vs. 9a) *zal Ik weg laten nemen vanuit uw midden uw vrolijke hoogmoed.* Ds. Vlaardingerbroek vertaalt het mooi: *die in uw midden uitgelaten zijn van hoogmoed;* (met name op de godsdienstige feesten). Het verdient onze opmerking dat de hoofdzonden die hier genoemd worden hoogmoed en trots zijn op de berg des Heeren. Bedoeld wordt de tempelberg, waar de Heere woonde boven de ark en het verzoendeksel. De Joden zeiden: 'Wat ons ook overkomt, wij zijn Abrahams zaad, Gods kinderen. Israël is weggevoerd, maar wij, *Juda en Jeruzalem* hebben de tempel. Die blijft eeuwig staan'.

Laten we even een lijn trekken naar kerkelijk Nederland. Iedere groep, elke kerk en ieder kerkverband maken zich aan de zonde van zelfverheffing schuldig. 'Als het door onze kerk geleerd wordt, of van onze kerk uitgaat, is het beter dan door andere kerken'. Daartegen is een trend op gang gekomen -binnen en buiten de bevindelijke gezindte- die deze zonde signaleert en als een fout rekent: "de verzuiling van kerkelijk Nederland had niet mogen gebeuren. Althans niet zo als het nu geworden is." Deze conclusie is wellicht waar. Maar het evangelisch alternatief waarmee men nu aankomt is de ware verootmoediging ook niet. Het is goed om op de fouten te wijzen, het is goed om ons te bezinnen, het is goed om ons zo schriftuurlijk mogelijk uit te drukken in woorden en in ons gedrag, maar de zuivere vernedering voor God kenmerkt zich in de droefheid naar God die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt. Dàt is hetgeen wij nodig hebben. Daarmee gaat samen de gestalte van vers 12.

Letterlijk staat er in vers 12: *En Ik zal overlaten in uw midden een volk nederig en arm.* Het Hebreeuwse *anie* en *dal* (Statenvert. ellendig en arm) heeft een toelichting nodig. De meeste bijbellezers lezen deze tekst alsof de Heere bijna alles uit het land heeft laten wegvoeren en dat er nog enkele arme mensen overbleven, die de Heere in waarheid vreesden. Dat zegt de tekst niet. De overgeblevenen van de diaspora bewonen *het ganse land* waar zij beschaamd zijn geweest, vers 19.

Dezen worden in het Hebreeuws *anie* genoemd: *Anie* betekent letterlijk *onder druk liggen*. Dat kan letterlijk zijn, figuurlijk en geestelijk. Als druk door *geldgebrek* ontstaat dan is het armoe en ellende. Als druk door *overmacht* ontstaat is het een verdrukking. Het schijnt dat *anie*, hier voornamelijk *geestelijk* moet verstaan worden, nl. *vernedering, ootmoed*, want het volk geniet de overvloedige zegen van God. *Ellendig*, zoals de Statenvertaling het vertaalt, kan in hedendaags taalgebruik een verkeerd beeld geven. Het wordt ook door dode orthodoxie misbruikt, die alleen maar van ellende willen spreken. De Heere spreekt hier over geen leven vol ellenden; de Joden zijn juist uit hun ontzaggelijke ellenden verlost. Maar de Heere getuigt dat Hij een *ootmoedig, vernederd* volk zal hebben. En die vernedering gaat samen met de hoogste blijdschap door Christus in God. Dat is de opstanding van de nieuwe mens. Dit overblijfsel is gelukkig, onuitsprekelijk gelukkig. Ze roemen nu niet meer op Gods heilige berg, maar op God Zelf, op Zijn Naam. Dat maakt Gods volk diep, diep vernederd, maar niet *ellendig* in aardse ellenden. Zij blijven ook niet hangen in de kennis van hun ellende.

In het bevindelijk geloofsleven heeft dit woord *ellendig* een inwendige gevoelsbetekenis gekregen, gegrond op de Schrift. Een kind van God, met de hoogste genade, voelt zich ellendig vanwege de macht van de zonde in de oude mens en roept met Paulus uit: "*Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods? Ik dank God, door Jezus Christus onzen Heere*", Rom. 7:24, 25. Daar zie je bij Paulus die diepe vernedering en gelijk dat vertrouwen en roemen in de Naam des Heeren.

Dal betekent arm, gering, pover. Ook hier worden we op een geestelijke gestalte gewezen. Want het overblijfsel is teruggekeerd uit de diaspora en geniet de Goddelijke zegen, zowel uitwendig in het land, als inwendig in hun geloofsleven. De beste

verklaring kunnen we vinden in de woorden van de Heere Jezus, Matth. 5:3-5. *Zalig zijn de zachtmoedigen; zalig zijn de armen van geest.*

De Heere heeft tevoren *Zijn dochter der verstrooiing* aangesproken, in vers 13 gaat Hij hen aanspreken als *Israël: De overgeblevenen van Israël*. Daarmee wordt geen rest bedoeld, die in het land bleven, toen al de anderen waren weggevoerd, maar de overgeblevenen van de diaspora, die terugkeerden naar hun land. Het is de eerste keer in dit boek dat Israël genoemd wordt. Toen Zefánja deze profetie uitsprak was Israëls volk, het Tienstammenrijk, al ruim 100 jaar in diaspora. De vraag rijst, zijn de 10 stammen hier bedoeld of het volk van Juda, die in zekere zin ook Israël zijn? Joh. Plevier schrijft rond 1740 als volgt: "*Israël, - de reden van die benaming zal in het allerlaatste der dagen klaarder blijken, als de Heere dat volk in het land hunner vaders wederbrengen zal, Jeruzalem en Sion doen herbouwen en bewonen zal, gelijk ook over vers 20 nader zal bevestigd worden.*"

250 jaar geleden schreef Plevier zijn geloofsverwachting omtrent het volk van Israël. Hij voelde aan waarom het verstrooide volk de naam van Israël zal krijgen. Hij wordt door de Geest van God ingeleid in de profetie en spreekt daarvan tot allen die de Heere verwachten. Ca. 210 jaar later wordt de Staat Israël opgericht, op 14 mei 1948. Door het onmogelijke, door de afsnijding en door de diepte heen. En wat zeggen een aantal theologen die leven in de tijd van vervulling? De Staat Israël is niet ontstaan door een bijzondere belofte van God, maar door Zijn Voorzienigheid. Terwijl men zich in tal van andere leerstukken beroept op 'oude schrijvers', verwerpt men hun geloofsverwachting van een heerlijke staat van Christus' kerk door de bekering van Israël.

Dit overblijfsel van Israël zal niet meer schuldig zijn aan de vroegere hoofdzonden van het volk: *onrecht, leugen en bedrog*. Niet alleen bedrog in handel en wandel, maar voornamelijk hun bedrieglijke houding in de godsdiensttoefening, schijnt hier bedoeld te worden. De Farizeese houding in de Joodse godsdienst is omsluiert met geestelijk bedrog. Ik zeg het niet uit de hoogte. Het volk is me lief omdat de Heere Jezus óók een Jood is, en het trekt aan uit kracht van onvervulde profetie. Maar het is de werkelijkheid. En hetzelfde geldt van ons christenen, in geen mindere mate. Wie gaat er persoonlijk vrijuit? *Wie zal de afdwalingen verstaan? Reinig mij van mijn verborgen zonden, o Heere!*

Maar zij zullen weiden en nederliggen. De geruste samenleving wijst terug naar het beeld van kleinvee, hfd. 2:6,7. Vrede, rust en eenheid zijn beloofd in de profetie. Zie ook Ez. 34 waar dezelfde belofte voorkomt, dat het volk zal terugkeren en in vrede zal leven onder hun enige Herder en Koning Messias. Maar waar is de vrede nu te vinden? De vredesbesprekingen die regelmatig plaats vinden tussen Israël en hun naburige landen zijn een soort voorspel ervan. Maar deze vrede van nu is een schijnvrede. Een opgedrongen vrede. Maar de vrede die de Heere belooft is een vrede in de vreze Gods. Israël snakt naar vrede, maar de tijd van vervulling is nog niet gekomen. Wanneer, wanneer, zal de zon in vrede opgaan in het Midden-Oosten? *De morgen, de morgen, ach wanneer? Hoe lang nog?*

14 Zing vrolijk, gij dochter Sions, juich, Israël; wees blijde, en spring op van vreugde van ganser harte, gij dochter Jeruzalems.

15 De HEERE heeft uw oordelen weggenomen, Hij heeft uw vijand weggevaagd; de Koning Israëls, de HEERE, is in het midden van u, gij zult geen kwaad meer zien.

Nu volgt er een nieuwe belofte of profetie uitgesproken door Zefánja, vanaf vers 14 t/m 17. Vers 14 luidt letterlijk:

Jubel (Hebr. *danan*, vrolijk zingen; jubelen en juichen) *dochter van Sion, juich Israël*; Het Hebreeuwse *rooa*, vertaald met *juich*, is een triomf over vijanden. Zo komt het ook voor in Jer. 50:15 en Ps. 41:12. *Juich* staat in het Hebreeuws in mannelijk meervoud, omdat de strijd tegen de vijand oudtijds alleen door mannen werd gevoerd.

Wees blij en verheugd in geheel het hart, dochter Jerusalaim. Het Hebreeuwse *samach*: (wees blij) betekent volgens ds. Vlaardingerbroek: inwendige blijdschap en de uitwendige vertoning ervan. 'Alaz' betekent *vrolijk, verheugd zijn*. Plevier verklaart het als openbaar vreugdebedrijf.

In de Hebreeuwse bijbel staat altijd *Jerusalaim*, in het meervoud. In het *Aramees* staat Jerusalem. Dit is in de Statenvertaling overgenomen. Joh. Plevier legt het zo uit: Hier is sprake van Jerusalaim, meervoud, omdat:

- a. de stad in 2 delen bestond, de boven- en benedenstad;
- b. *salaim* betekent *dubbele vrede*, zowel in Salomo's rijk en in Christus' rijk;
- c. vrede in Christus' EERSTE dagen en in Zijn LAATSTE dagen.

In dit vers gebruikt de Heere weer de oude Verbondsnamen: Dochter Sions, dochter Jeruzalems en Israël. Volgens David Kimchi, een gezaghebbend Joods verklaarder, zijn de *dochter Sions* en de *dochter Jeruzalems* synoniem en duidt *Israël* op de 10 stammen. Het is goed mogelijk. Hoe dit zij, alles wijst er op dat de oude liefdesrelatie weer vernieuwd is. De Heere verklaart in Jesaja 50 dat Hij Zijn beminde vrouw een scheidbrief gegeven had, voordat zij het dubbel verdiend had met al haar hoererijen. Maar nu is de dochter Sions een oprechte, boetvaardige vrouw geworden, die heeft uitgeroepen: *Ik zal weder keren tot mijn vorige Man, want toen was mij beter dan nu*. De Heere Jezus heeft lang naar deze dag uitgezien en is zeer verblijd dat Hij Zijn oude bruid weer in Zijn armen mag omhelzen en aan Zijn hart drukken. O, wat een weerzien! Wat een blijde ontmoeting! Wat een feestdag! *'Hallelujah! Want de Heere, de almachtige God, heeft als Koning geheerst. Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid*, Openb. 19:6b, 7.

Hoort de 4 redenen van deze blijdschap in vers 15. Het vers luidt letterlijk:

1. *Jehovah heeft weggenomen* (tenietgedaan) *uw oordelen* (vonnissen). Jehovah had Zich als Rechter geopenbaard, vers 5 en als uitvoerder van de Justitie bekend gemaakt in vers 8. Het vonnis hield een veroordeling en wettige scheiding in. Maar in deze profetie spreekt de doorluchte Rechter van hemel en aarde Zijn afgehoereerde *dochter Sions* vrij.
2. Haar vijanden, met wie zij eerst gehoereerd heeft, maar die naderhand haar zwaar verdrukt hebben, worden door de Hemelrechter afgestraft. *Hij heeft weggevaagd* (omgekeerd) *uw vijand*.
3. *De Koning Israëls, Jehovah, is in uw midden, gij* [vrouwelijk enkelvoud, de dochter Sions] *zult geen kwaad meer zien*. Vraag: is Jehovah de Vader of de Zoon? Misschien God de Vader, Die Zich als Verbondsgod openbaart; of de Zoon, de Messias, vanwege de toevoeging: *de Koning Israëls*. Maar het kan zijn dat het de Vader in en door Zijn Zoon is, omdat Hij in vers 17 *Uw God, Elohim* -meervoudgenoemd wordt. *"Ik en de Vader zijn EEN."* De Vader en de Bruidegom wonen weer op aarde, onder het volk van Israël. Een zaliger inwoning is er niet te bedenken. Hetzelfde belooft de Heere in Ezech. 26, 27: *"En Ik zal ze inzetten en zal ze vermenigvuldigen, en Ik zal Mijn heiligdom in het midden van hen zetten tot in eeuwigheid. En Mijn tabernakel zal bij hen zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn."* Het houdt een *nationale erkenning van de Messias* in.
4. *Gij zult geen kwaad meer zien*. *Raa* kan vertaald worden: kwaad, onheil, ellende. Eén klein woordje, maar voor Israël uit het Tienstammenrijk al 27 eeuwen een

ocean van onbeschrijfelijk en rampzalig leed. Onze vertaling *geen kwaad meer* is te zwak. Het Hebreeuws drukt iets continue uit. Ellenden, eeuw in, eeuw uit.

Uit de leerzame analyse en commentaar van Dr. Jan Weststrate citeer ik slechts onderstaande passage over het verband van de teksten met elkaar. In vers 10 is gesproken over de smekelingen des Heeren *die hun offerande brengen*. In vers 14 over het vrolijk juichen van Israël. Vers 14 luidt letterlijk: *Jubel* (Hebr. *daanan*, vrolijk zingen; jubelen en *juichen*) *dochter van Sion*.

"De tekst die ik nog moest onderzoeken was Leviticus 9:24. In die tekst komt *daanan* het eerst voor in de Schrift. O, wat vielen alle puzzelstukken in elkaar toen ik deze tekst las: *Want een vuur ging uit van het aangezicht des Heeren en verteerde op het altaar het brandoffer en het vet. Als het ganse volk dit zag, zo juichten zij, en vielen op hun aangezichten*. In deze tekst wordt te kennen gegeven dat de Heere Zijn welgevallen heeft in de offerande van het volk Israël. Toen het volk deze openbaring van Gods heerlijkheid zag, werd het zeer bewogen. Ze ontvingen het met gejuich en met ootmoedige aanbedding, want ze vielen met hun aangezicht ter aarde. Wat is er een overeenkomst tussen Leviticus 9:24 en Zefánja 3:14 tot 17. Want ook daar wordt de dochter Sions opgeroepen te *juichen*, vers 14, *omdat de Heere in hun midden woont*, vers 15. Wat zal Gods heerlijkheid schitteren in het laatste der dagen! Ik heb ook Jesaja 12 er nog op nageslagen. Wat blijkt dan weer duidelijk dat de toestand van Israël in het laatste der dagen, maar ook die van Gods volk hier op aarde, geen staat van treurigheid zal zijn maar een vreugdestaat. Met hart en mond zullen ze het heil dat ze in God gevonden hebben bezingen. Wat ligt in deze tekst, in dit woord, een hoop voor Gods kerk en voor het volk Israël. En dan is het juichen hier op aarde nog maar het begin van een weg die zal eindigen in een eeuwig juichen. Dan zal samen met de morgensterren, Job 38:7, eeuwig gezongen worden dat Hij waardig is te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de dankzegging en de sterkte! Vriend, mijn hart wordt met jaloersheid vervuld."

16 Te dien dage zal tot Jeruzalem gezegd worden: Vrees niet, o Sion! laat uw handen niet slap worden.

17 De HEERE uw God, is in het midden van u, een Held, Die verlossen zal; Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in Zijn liefde, Hij zal Zich over u verheugen met gejuich.

Vers 16 loopt parallel met vers 14 en vers 17 met vers 15. In de dag van Isaëls bekering zal de Heere Jeruzalem aanspreken: *Vrees niet, o Sion!* De Heere spreekt tot een volk door Zijn Woord en door Zijn Voorzienigheid. Maar het meest door Zijn inwoning. Niet in een zichtbare gedaante (hoewel dit niet onmogelijk is) maar door Zijn Heilige Geest. Letterlijk staat er: *Jehovah uw Elohim is in uw midden, een Held, Hij zal verlossen, (zaligen, behouden); Hij zal vrolijk zijn over u met blijdschap*. Het beeld van een bruidegom op zijn trouwdag komt opnieuw naar voren. *"Want gelijk een jongeling een jonkvrouw trouwt, also zullen uw kinderen u trouwen; en gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, also zal uw God over u vrolijk zijn"*, Jesaja 62:5.

Hij zal zwijgen in Zijn liefde. Het Hebreeuwse woord *charasj* is *stil zijn, zwijgen*. Het heeft een wondervolle betekenis. In Ezechiël 16:42 zegt de Heere dat Hij zijn toorn zal afleggen tegenover Israël: *"En Ik zal stil zijn en niet meer toornig wezen."* Het stil zijn van de Heere moeten wij niet opvatten alsof de Heere niets meer zegt, maar Hij wil geen verwijt meer maken over het afhoereren van Zijn beminde bruid. Evenals het in een natuurlijk huwelijk is. Als het verbroken is geweest, en de geliefden hebben elkaar weer gevonden, verwijten ze elkaar niets. De liefde is inniger als ooit te oren.

18 De bedroefden, om der bijeenkomst wil, zal Ik verzamelen, zij zijn uit u; de schimping is een last op haar.

19 Ziet, Ik zal te dien tijde al uw verdrukkers verdoen; en Ik zal de hinkenden behoeden, en de uitgestotenen verzamelen; en Ik zal ze stellen tot een lof, en tot een naam, in het ganse land, waar zij beschaamd zijn geweest.

20 Te dien tijd zal Ik ulieden herwaarts brengen, ten tijde namelijk, als Ik u verzamelen zal; zekerlijk Ik zal ulieden zetten tot een naam en tot een lof, onder alle volken der aarde, als Ik uw gevangenen voor uw ogen wend zal, zegt de HEERE.

Na het beeld van de vernieuwde huwelijksrouw gaat de Heere verder om het herstel van Israël te verzekeren. De nadruk van de 3 laatste verzen valt op het 'in ere herstellen van verachte ballingen'.

Vers 18 luidt letterlijk:

- a. *De bedroefden terwille van de bijeenkomsten (jaarlijkse feestdagen) heb Ik verzameld. (of gelouterd)*
- b. *Zij behoorden bij u. (Ze zijn uit u -Sion- afkomstig)*
- c. *Een last was (lag) op hen: de smaad (uitschelding dwz. de verachting lag op hen als een zware last, zie Zef. 2:8-10). Misschien kan het ook vertaald worden: 'De verachting vanwege haar (Jeruzalem) was een zware last.' Dan zou het betekenen: Vanwege Jeruzalems verwoesting werden de Joden verstrooid en veracht.*

M.a.w. 'Ik zal verzamelen die bedroefd zijn vanwege de bijeenkomsten op de feestdagen te Jeruzalem. Want ze zijn uit u afkomstig. Ze liggen onder de zware last van verachting.' De Heere belooft de Joden die zolang de gezamenlijke feesten te Jeruzalem gemist hadden en die gebeden hebben op hun feestdagen: 'volgend jaar in Jeruzalem', dat zij eens hun wens verkrijgen.

Vers 19 luidt letterlijk:

- a. *Zie, (letterlijk: zie hier ben Ik) Ik zal ten onder brengen:* [in het Hebr. volgt nu het woordje 'eet', een aanduiding die voorafgaat aan het lijdend voorwerp. Het zou vrij vertaald kunnen luiden: nl.] *al uw verdrukkers, in die tijd.*
- b. *En ik zal verlossen:* (in Hebr. 'eet') *de hinkenden.* [Dezelfde belofte komt voor Micha 5:6, 7. Zie ook Jacobs kreupelheid, Gen. 32:31!]
- c. *En Ik zal die uitgestotenen (verbannen) laten verzamelen.* Hierin ligt opgesloten dat de Heere mensen als middel gebruikt.
- d. *En Ik zal hen stellen tot lof (roem) en tot een naam in heel dat land van hun schaamte.* De belofte kan tweeledig opgevat worden: 1 De Heere stelt hen tot een roem in het *land van Israël*, waar ze tevoren beschaamd waren omdat ze op de afgoden vertrouwden. 2 De Heere stelt de Joden, die tevoren in een groot aantal landen beschaamd werden en tot schande waren, tot een roem wanneer ze weer in het land van Israël wonen.

Zie hier eens de uitnemende grootheid van Gods trouw in Zijn verbond. Als alles totaal verzonddigd ligt, openbaart de Heere Zijn eeuwige liefde. Waar de zonde meerder is, wordt de genade veel overvloediger. Wij zijn vanwege onze geesteloosheid zó gewend geraakt aan oordeel en duisternis, aan negatieve en troosteloze uitzichten, dat er bijna geen plaats meer is voor een gelovig getuigenis van de liefde van Christus. En nog minder voor de gelovige toekomstverwachting, die gefundeerd ligt in de Schrift. Je wordt al verdacht als je de dierbare tekst uit Johannes citeert: GOD IS LIEFDE. Maar laten wij die liefde en barmhartigheid roemen, want ze gaat al ons verstand te boven.

Gelukkig wij hebben dit grote voorrecht -en de Allerhoogste zij er eeuwig, eeuwig voor geprezen- dat de waarheid nog in Nederland is. In welk land is dat vanaf de Reformatie in die mate geweest? Hoe uiterst klein is de kerk in Schotland, Engeland en Duitsland?

Het oordeel over Israël hebben we vergeleken met het oordeel over Nederland en het in zijn zwarte kleuren geschilderd. Is er ook verwachting voor Nederlands Kerk? De belofte voor Israël is zeker. Zo een uitdrukkelijke belofte is er niet voor Nederland of een ander land. Maar dit is ook zeker dat de belofte van nieuw leven geldt voor de Kerk van Christus op aarde. De meeste van onze Godvruchtige schrijvers hebben geschreven dat de **verlevendiging van de Kerk wacht op de bekering van Israël**. Het is niet zo, dat de Heere ophoudt onder de volkeren te werken als Hij terugkomt naar Zijn oude Bondsvolk. Dat zou een teruggang zijn naar de Oud Testamentische tijd toen het Evangelie beperkt werd tot de Joden. Christus' Kerk zal hersteld worden waar ze verwoest werd door de verleiding van de Antichrist, zowel in het Oosten als het Westen. Vooral mogen we denken aan de Arabieren, het zaad van Abraham, uit andere vrouwen dan Sara. Christus' Kerk zal dan ook opgericht worden waar ze nooit geweest is.

Ter illustratie volgen enkele getuigenissen, van het groot aantal wat ons nagelaten is.

Ds. E. Fransen, briefwisseling aan Mej. Sieben, dd. 31 mei 1882, blz. 106:

*"Wat zo het algemeen betreft, dan wordt het steeds duisterder. En het nieuwe licht, of liever de oude duisternis neemt van jaar tot jaar toe. Wijze en dwaze maagden slapen en sluimeren samen voort. Evenwel schijnt het mij uit vele profetieën uit Gods Woord en de tekenen der tijden toe dat onze tegenwoordige tijd voorbereiding maakt voor gewichtvolle gebeurtenissen. Het blijkt uit menigvuldige voortekenen dat de tijd nadert dat de vervloekte vijgeboom van het Joodse volk begint uit te botten. Het is mij voor enige jaren opgehelderd uit Gods Woord dat de **herleving der kerk wacht op de bekering van 't Jodendom**. En nu weet ik het niet, maar daar beginnen wel knoppen en bloeisels zich te vertonen. Dit heeft mij aanleiding gegeven om nog een tiental leerredenen uit te geven, omtrent de nadere verwachting "dat Israëls verlossing uit Sion kwame".*

We noemen nog ds. M. Heikoop. Joh. Fama: "Het leven en de arbeid van ds. M. Heikoop", blz. 141, 145.

Ds. Heikoop kreeg een merkwaardig gezicht in 1928, dat na 10 jaar de wereldoorlog zou uitbreken. *"Na de oorlog voorzag hij bange tijden van verdeeldheid en omwentelingen. Achter de wereldlijke krijg, zag hij een geestelijke strijd liggen, welke Antichristelijke machten het woord Gods en de kerk des Heeren zouden aandoen. Hij verheelde niet dat hij tijden van openbare geloofsvervolging voorzag. Die zou God gebruiken om Zijn afgedwaalde kerk nog eenmaal op haar plaats te brengen. Zo had hij hoop voor de toekomst dat de Heere door verdrukkingen heen nog een nalezing uit heiden- en Jodendom zou opzamelen. Hij meende dat nog dagen zouden aanbreken dat de jonge mensen de ouden zouden beschamen. Echter, dit laatste uitte hij meer in zijn particuliere gesprekken. Op de kansel zei hij de laatste jaren vaak: Onze tijd is rijker aan profeteerders, dan aan bidders en zuchters. Daarmee wilde hij te kennen geven dat velen zich bezig hielden met speculatieve berekeningen van de tekenen des tijds. Zulks in plaats van in ootmoed voor Gods aangezicht werkzaam te zijn met de nood van de kerk en het vaderland.*

De stelling dat God dit gebed had weggenomen verwierp hij als een voorwendsel van traagheid en dorheid in het geestelijk leven ...

*De kerk zal voortgezet worden dwars door de laatste strijd heen. God zal op Zijn tijd de **geestelijke machten verslaan. In die overwinning zal Zijn kerk delen, Psalm 68:11 en 12 berijmd.***

Vers 20 luidt letterlijk:

- a. *In die tijd zal Ik (weder)brengeu ulieden.* [mann. meerv., de ballingen] *En (=ja) in de tijd, Ik zal verzamelen ulieden.*
- b. *Want (zeker) Ik zal zetten (maken) ulieden tot een naam en tot een roem bij al de volken [Hebr. ami] van het land, (Hebr. erets, kan aarde betekenen)*
- c. *als Ik zal wenden: (Hebr. 'eet') uw gevangenis (ballingschappen) voor uw ogen, zegt Jehowah.*

Dit is het heerlijke slot van de ernstige profetie van Zefánja. Joh. Plevier schreef meer dan 250 jaar geleden in *Zefanjas Voorzegging*, over vers 20, bladzij 561:

Dit laatste doe ik erbij omdat voor Gods Sion, zo vermenigvuldigd als het dan zal zijn, door den ingang der heidenen en de wederaanneming van gans Israëel en Juda tot een éenige volk, dat land niet ruim genoeg zal zijn om hetzelfde te gelijk te bevatten en daarin als van ouds een van andere volken afgezonderde woning te doen hebben. Van deze wederbrenging nu van Gods volk, zo verlost en verheerlijkt, als tevoren gemeld was, tot het land hunner vaderen en een erfelijke bezittingen van hetzelfde in het allerlaatste der dagen, zijn de voorzeggingen zó menigvuldig en klaar, dat ik me niet genoeg verwonderen kan hoe dat heeft kunnen in twijfel getrokken en ontkend worden. Vergelijk hiermee: Psalm 69:36,37; Psalm 85; Jesaja 11,12,62,65,66; Jeremia 3:17, 18; 30:18-20; 31. Ezechiël 20:40-44; 37:21-28. Hoséa 14: 8. Joël 3: 16-21. Amos 9:11-15. Zacharia 12:10,11 en 14:10-21. Deze en meer andere voorzeggingen aandachtig beschouwd, geven duidelijk genoeg te kennen, dat het in Gods raad en voornemen zij, 't geslachte der kinderen Israëls, zó verlost, bekeerd, verenigd, geheiligd en verheerlijkt, als hier voorzegd was, weder te doen keren tot de bezittingen van het land hunner vaderen en de bewoning van het verwoeste Jeruzalem, door het voorverkondigd oordeel.

G. Hutechson, Schots Godgeleerde (1615-1674) trekt de volgende slotconclusie uit de laatste teksten:

De Heere blijft nog bij de voorgaande belofte staan; en omdat het zeer bezwaarlijk was om zulk een grote verandering te geloven, zijnde die als een opstanding uit de doden, na zoveel jaren begraven, en als in het graf geweest te zijn, zo herhaalt en (door Zijn Naam daaronder te tekenen: zó zegt de HEERE) bevestigt Hij de belofte van hen te verzamelen en weder te brengen; alsook van hun beroemd te maken onder alle volken der aarde, wanneer Hij hun gevangenis voor hun ogen, en tot hun volkomen voldoening, wenden zou.

Samenvatting over Zefánja's profetie met het oog op de Kerk des Heeren in Nederland

Laten wij nu evenals de bijen vliegen naar het bloemenveld van Zefánja om de honing daar uit te zuigen. Maar hoeveel te meer voel je dan ook het gemis van Gods Geest. Soms zie je iets liggen, maar je kan er niet komen. Je ziet de profetie, maar mist de vervulling. We zijn in een stikdonkere nacht terechtgekomen. *Wachter, wat is er van de nacht? De morgenstond is gekomen en het is nog nacht. Hoe lang zal het nog duren? Hoelang zult Gij Uw aangezicht steeds verbergen?* We mogen wel bidden of die Held, die machtige Held ons kwam verlossen en weer in het midden van ons wilde wonen. Onze bede voor onszelf en voor Nederland mag wel zijn, zoals de oude dichter bad:

*O, Heer', zend regen uit de hoogte,
Uw akker split van droogte;
Op het kerkhof van Uw kerk!
Want al die bleke doden,
Die hebben Geest van node,
O, Jezus, toon U sterk!*

Er ligt een diepe breuk tussen de Heere en de kerken. En hoeveel breuken liggen er onderling? Zolang wij daar overheen leven, praten, bidden of spreken, dan moeten we niet verwachten dat er veel verbetering zal komen. Wanneer wordt in het openbaar en in de binnenkamer, de bede gehoord: "*Dat zij allen één mogen zijn?*" Heeft de bede van Christus ons dan zo weinig meer te zeggen? Als we dat nalaten, dan zegt de Heere van ons: "Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij. Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen die geboden zijn der mensen", Markus 7:6, 7. Ook dit beseffen wij niet recht. We kijken altijd maar naar kerken die daar volgens onze ogen schuldig aan staan, maar wij staan allemaal schuldig. De kerken zinken aan de ene kant weg in een werelds, materialistisch leven en aan de andere kant in dode orthodoxie. Sommigen zeggen: is dode orthodoxie erger dan een werelds leven? Ja, en neen. Een leven naar de Schrift, naar onze belijdenis, is zeer te prijzen. Jezus beminde de rijke jongeling vanwege zijn voorbeeldig leven. Maar als de dode orthodoxie gaat heersen, kwijnt het geestelijk leven en dikwijls is er een stille afkeer van *de vrije genade* te bespeuren.

Zefánja bestraft in hoofdstuk 3:4 *het bedrog wat onder de rechtzinnige Joodse godsdienst plaatsvond*. Zo is het ook onder ons. De gewone man weet dikwijls niet welke vreselijke, bedrieglijke zaken er afspelen onder sommige voorgangers en leden. Er is bijna geen zonde waar wij, kerkelijke mensen, ons meer schuldig aan maken dan aan de zonde tegen het 9^e gebod. Het liegen en bedriegen en allerlei werken des duivels. En dan denken de meesten nog, helaas, dat ze voor de waarheid ijveren, terwijl de duivel bezig is als een engel des lichts om hen te verleiden.

Laten we deze dingen toch heel ernstig ter harte nemen, en niet direct denken dat die waarschuwingen uit een verkeerde hoek komen. Het gaat toch over ons eeuwig welzijn? Het gaat over het goede voor de gemeenten. Misschien kan dat meewerken om ons te vernederen voor de Heere. Paulus zegt: "*Zijt niet hooggevoelende maar vrees.*" Maar het merkwaardigste is, als je daar iets van zegt, dan beginnen de mensen gelijk hun eigen kerk te verdedigen. Echter, het wijzen op ons tekort, onder voorgangers en leden, is niet om harde kritiek te leveren, want dat komt uit bitterheid voort. Maar het geeft ten doel om ons te verootmoedigen voor God en elkaar. Daarin ligt de eerste stap tot herstel en opbouw van de kerk. Schuldbelijden. Niet zeggen: 'wij hebben gelukkig nog dit of

dat'. Neen, maar eerlijk getuigen: *'Wij missen het voornaamste. 'Wij hebben God op 't hoogst misdaân.'*

Daarom, laten we bij alle eerlijke kritiek, eerst bij ons zelf beginnen. Niet bij onze voorgangers. Want die komen uit ons, uit de leden voort. De Heere zegt tegen Ezechiël: *"Graaf maar dieper mensenkind en gij zult meerdere gruwelen vinden"*, hfd. 8. Die diepte van alle gruwelen ligt in onze eigen boezem. O, dat gezicht vernedert en doet een walg van zichzelf hebben, maar niet van een ander. En met zo'n gezicht gaat smart en liefde samen. Dan zoeken we het goede voor elkaar, ook als de mensen ons niet begrijpen.

Als wij de toestand van de Kerk des Heeren in ons land overzien, kunnen we niet klagen over gebrek aan organisatie, aan kerkorde, hulp aan gehandicapten, zieken en bejaarden. Er is ook ijver voor de zending en een grote vrijgevigheid. En wat de leer der waarheid betreft, er is nog achting voor *'de drie formulieren van enigheid'*, voor de bevindelijke geschriften van oude schrijvers en van degelijke schrijvers van recenter datum, voor kerkhistorie en bekeringsgeschiedenissen.

Een groot aantal voorgangers zoekt ook naar orthodoxie en de toehoorders waarden preken waarin het bevindelijk leven uiteen gezet wordt. Relatief gezien zijn deze dingen in ons land er zelfs in nog grotere mate dan in andere landen in Europa. En dat stemt tot blijdschap. Dus, we moeten elkaar goed begrijpen. Onze kritiek is niet gericht op personen, ook niet om het gezag van ambtsdragers omlaag te halen. Verre daarvandaan. Maar juist om de waardigheid van de kerk des Heeren hoog te houden. Wat ambtsdragers vandaag aan de dag meemaken is soms verschrikkelijk. Om moedeloos van te worden. Wij behoren hen meer te waarderen en te respecteren. En was het mogelijk, elkaar te stimuleren om ons best te doen. Want laten we ook niet vergeten, als er geen uitwendige openbaringsvorm van de Kerk meer zou wezen, waar moesten we dan met onze gezinnen naar toe? De invloed die er nog van uit gaat, op scholen, op sommige werkplaatsen en kantoren, in de plaatselijke politiek, mogen we niet verwaarlozen. En gelukkig is er ook serieuze belangstelling onder een gedeelte van het groot aantal jonge mensen op de Reformatorische scholen.

Maar, de haper ligt in het gemis van geestelijk leven. Namelijk dat er heel veel voor geestelijk leven doorgaat, waarin de kern van de zaak wordt gemist, nl. 'de zaligmakende werking en inwoning van de Heilige Geest, zoals die in Zefanja 3:17 wordt beloofd.

In veel gevallen wordt er te weinig onderscheid gemaakt tussen het ware zaligmakend werk van de Heilige Geest en de algemene overtuigingen. Ik weet dat het liefdeloos veroordelen van elkaar uit geen goede hoek voortkomt, maar het oppervlakkig zaligspreken van elkaar evenmin. Hoewel het waar is, dat we dan nog beter in de liefde en in de gunning kunnen dwalen dan in het veroordelen. Wij mogen ook geen algemene overtuigingen wegcijferen, want wie maakt uit wat algemene werkingen of zaligmakende werkingen van Gods Geest zijn, of kunnen worden? We moeten alles wat van de Heere komt stimuleren en aanmoedigen. Wij behoren net zolang te roeien totdat de Heere ons aan de wal brengt.

Maar, Gode zij dank, er zijn in Nederland ook nog zachtmoedigen die de Heere zoeken, Zefanja 2:3 en die een ontkoming gevonden hebben in de Schuilplaats van de Almachtige God. En zouden die ook het goede niet voor hun medemens zoeken? Als de Heilige Geest ons overtuigt dat wij God kwijt zijn, voelen we dat ook voor anderen. Nu, wat wij *persoonlijk* nodig hebben, is ook nodig *voor de kerk in het algemeen*. Helaas, onze kerken, wij zijn God kwijt! O, het is niet om uit te spreken wat dat inhoudt! Het is

nooit te bevatten, nooit is het in woorden uit te drukken wat dat betekent! Wij zijn de zaligmakende werking van Gods Geest kwijt. Niet alsof er helemaal geen mensen meer bekeerd worden, maar in het algemeen gesproken. Wij zijn kerkelijk als een geraamte, als doodsbeenderen geworden. En nu is het ergste: *wij willen er niet aan!* Nooit zal Nederlands kerk genezen kunnen worden als wij onze dodelijke ziekten niet eerst gevoelen, erkennen en inleven. De mensen denken en zeggen dat zo'n visie kleinerend is van hetgeen er nog van de Heere wezen mag. Maar zo'n uitvlucht is de klem van de overtuiging wegnemen en de breuk op het lichtst genezen. Wij willen niet zien dat we naakt voor God liggen.

Het is net als in de persoonlijke overtuiging van zonde, zo gaat het ook als de Heere ons overtuigt van onze kerkschuld. Wij zien dan onszelf doodsschuldig liggen, met de hele kerk voor het aangezicht des Heeren. Onze kerkelijke schuld wordt in het gericht gebracht en wij mogen het dan door de genade Gods aanvaarden en diep voor God vernederd worden. *Hier ligt het wezen van de hele zaak.* En hier geeft de Heere verder onderwijs, zo wel wat de kerk des Heeren aangaat als ook onze eigen persoonlijke schuld daarin.

En als het ons gegeven wordt met ons *persoonlijk* aandeel in de schuld van de kerk tot de grote Voorspraak bij de Vader te komen, zullen wij in meer of mindere mate ondervinden wat Johannes getuigt: *Hij is een Verzoening voor onze zonden.*

Maar wat de Kerk des Heeren in ons land (of in het algemeen) betreft, de Heere is vrij in Zijn leiding en onderwijs als wij in deze vernedering voor Zijn aangezicht liggen. Hij kan hij ons hier laten liggen met het diep besef van de breuken van Nederlands kerk. Dan leren wij er iets van om met verootmoediging op de puinhopen van Nederlands kerk te blijven wenen. Maar de Heere kan ons ook een gezicht verlenen op de eeuwige verbondstrouw des Heeren in het vervullen van de nog onvervulde profetie. En als het de Heere behaagt om onze ogen te openen voor *de beloften aan de Kerk des Heeren* gedaan, dat de bekering van Israël opnieuw leven zal geven in de Christelijke kerk op aarde, dan heeft deze zoete honing onze ogen verlicht. Evenals bij Jonathan toen hij een puntje honing geproefd had. En dat heeft ook onze profeet Zefánja ondervonden. Hoe lang zal hij verkeerd hebben onder de zware last van het oordeel van de Heere over zijn volk? Maar tenslotte gaf de Heere hem een vergezicht tot in onze tijd. Ja, in de voornaamste beloften over de inwoning van de Heere bij Israël en de Zijn Kerk door de hele wereld.

De vrucht van dit Goddelijk onderwijs in de ziel is een gelovige verwachting en een uitzien naar de Heere. En de verrekijker des geloofs brengt de zaken nabij, zodat we de inhoud van de beloften gelovig omhelzen, hoewel wij de beloofde zaak zelf niet deelachtig worden. Het zaad wat de Heere nog toe zal brengen tot zijn kerk wordt dan enigszins aanschouwd en *wij mogen hen zien aankomen door het Goddelijk licht geleid.* O, zalig voorrecht in deze donkere nacht, als we die flonkerende sterren aan de hemel zien schitteren. Hier aanvaarden we ten volle het rechtvaardig oordeel over de kerk en mogen dan buigen onder het Goddelijk gezag. En dan worden wij van tijd tot tijd verkwikt met de zalige beloften aan de Kerk des Heeren gedaan. Die zijn evenals de zoete vruchten van de Boom des Levens. Hier rust de ziel te midden van een zee van smaad, veroordeling en verachting. Als het geloof hieromtrent levendig is, kan men de grootste teleurstelling dragen. En dat geeft hoop in de hopelooste gevallen en in de harde veroordeling die wij om Christus' wil moeten dragen. Het kruis van Christus is dan voor ons licht en Zijn juk is zacht. Hier mag men dan met Paulus zeggen: *wat? Wordt het bij u ongelofelijk geoordeeld dat God de doden opwekt? Wat? Kan God het*

geestelijk dode Israël en zijn geestelijk dode kerk niet weder levendmaken? Paulus zegt: vanwege de hope Israëls ben ik in deze keten. Zie Hand. 26.

Maar als dit geloof levend is, knellen de ketens niet, maar wordt de ziel met innige, met diepe smart en droefheid vervuld vanwege de vele onbekeerden in de kerk en vanwege het ongeloof van Gods eigen kinderen.

En door dit geloof geven wij alles wat met de Kerk van Christus te maken heeft, geheel aan de Heere over. Wij mogen dan pleiten op de beloften des Heeren zoals Zefánja 3:17-20: *dat de HEERE weer in het midden van Zijn Kerk zal wonen. Zekerlijk Ik zal ulieden zetten tot een naam en tot een lof, onder alle volken der aarde, als Ik uw gevangenissen voor uw ogen wenden zal, zegt de HEERE.* En wij mogen dan wachten op een milde uitstorting van Zijn Geest.

En op dit geloof willen wij dan ook leven en sterven. Op het geloof in deze eeuwige, onveranderlijke Verbondstrouw des Heeren, dat Hij onze hand gevat heeft om ons naar Zijn raad te leiden en dat hij Zijn kerk zal bezoeken op Zijn bestemde tijd.

Dit geloof geeft moed en kracht in de Heere. Hier zeggen wij door het geloof *Amen* op de rechtvaardige gerichten des Heeren en op Zijn gestrengte handelingen met Zijn kerk. En hier zeggen wij ook *Amen*, met grote blijdschap, op al Zijn toezeggingen en beloften die Hij eens waar zal maken.

Hier stemmen wij overeen met de engelen die van deze zaken afweten en er op wachten, Daniël 12. En hierin hebben wij gemeenschap met de verlostte schare voor de troon, die uitroepen: *hoelang nog o, Heere?* Openb. 6:10. Dan wil de Heere ook tot ons zeggen: *Ja, Ik kom haastiglijk.* En met een gelovig echo in ons hart mogen wij dan antwoorden:

Ja, kom Heere Jezus!

CHRONOLOGIE

Jaar vóór

Chr. jaart.

Koningen van
Juda

Amon

642 1 Manasse sterft, Amon 22 j. oud regeert 2 jaar, 2 Kon. 21:19.

641 2

Josia

640 ½ Amon wordt vermoordt, Josia, 8 j. oud, wordt koning, Josia stierf in juni 609; hij regeerde 31 jaar, 2 Kon. 22:1; zijn regering begon ca juni 640.

633 7,8 Op 16 j. begint Josia de Heere te zoeken, 2 Kron. 34:3.

Josia hervormt Juda en Israel in z'n 12^e regeringsjaar, 2 Kron. 34:3.

628 12,13 In het 13^e jaar van Josia wordt Jeremia geroepen, Jer. 1:2 en 25:3.

627 14 Assubanipal, koning van Assyrië, sterft na 42 j. regering.

626 15 Het Assyrische leger doet een aanval op Babylon; de Chaldese legeraanvoerder Nabopollassar verdrijft de Assyriërs, overwint Babylonië en wordt koning van Babel, 22 nov. 626.

624 17 Ong. okt. begint het 16^e Jubeljaar in Israel. Vanaf de Babylonische wegvoering wordt er geen Jubeljaar meer gehouden.

623 18 In Josia zijn 18^e regeringsjaar wordt de tempel gerestaureerd, het originele Wetboek van Mozes gevonden, 2 Kon. 22:3,8. 2 Kron.34:8.
* Reformatie in Juda en Israël, 2 Kon. 23.

* Josia viert het Paasfeest, 2 Kron. 35.

Merk op: Dit laatste Jubeljaar is bijzonder, het Pasha eveneens, 2 Kron. 35:18.

* 850 jaar na de Uittocht!

Sinsuraskin wordt de laatste koning van Assyrië. (34,35)

614 27 De Meden, onder koning Cyaxares (ca. 625-585) veroveren Assyrië. Sinsuraskin komt om, zijn broer, Assurballit vluchtte naar Haran.

612 29 *De Meden en de Babyloniërs verwoesten Ninevé, de hoofdstad van Assyrië, 21 maart 612, Nahum 3.* (33,34,35)

609 31 Farao Necho (610-595) gaat naar Assurballit, gevlucht koning van Assyrië die met een leger te Karchémis aan de Frath verblijft. (33,34,35) Josia bemoeit zich ermee en sneuvelt in de strijd, 39 j. oud, 2 Kron. 35:20-einde. (Een nationale ramp. Thammuz ca. juni)

Joachaz Josia had meerdere vrouwen, Joahaz zoon van Hamútal; Jojakim zoon van Zebudda, 2 Kon. 23:31,36; en 4 zonen, 1 Kron. 3:15: de oudste Johannan; de 2e Jojakim, 25 jr; (heette eerst Eljakim); de 3e Zedekia; 4e Sallum die waarschijnlijk ook de naam Joahaz droeg, Jeremia 22:10-12. Waarom de jongste koning werd, is onbekend.

Jojakim

- 1/2 Joahaz, 23 j. wordt koning voor 3 maanden, 2 Kon. 23:30,31; Farao Necho II komt terug van Karchémis en zet hem af, hij sterft in Egypte, 2 Kon. 23:34.
Necho maakt Eljakim koning en verandert zijn naam in Jojakim; 25 j. toen hij koning werd en regeert 11 jaar, 2 Kon. 23:36.
- 608 1,2 Jeremia preekt en wordt vervolgd, Jer. 26.
- 607 2,3 Nebukadnézar, kroonprins, ong 20 j. wordt door Nabopolassar naar Jeruzalem gestuurd. Hij neemt de stad in, in het 3e jaar van Jojakim, Daniël 1:1 Hij neemt een gedeelte van het tempelgereedschap mee. De tempel staat nog 20 jaar, tot juli 587. In de Bijbel staat dat Nebukadnézar *koning* was.
Nebukadnézar neemt enkele prinses mee, Daniël, etc, Dan. 1:3.
Jojachin, 8 jaar oud wordt tot *kroonprins* aangesteld, 2 Kron. 36:9,10
Fl. Joséfus citeert Beroses dat *kroonprins* Nebukadnézar gevangenen Joden meenam naar Babel, 3e boek, X boek, 11e hfd. Nr. 432.
De periode vanaf 2e helft 607 tot maart 537 wordt genoemd **de 70 jarige Babylonische Gevangenschap**. In feite begint de ballingschap dus met de wegvoering van Daniël, etc. "Zodat het koninkrijk van Juda bestaan heeft 390 jaar", schrijft B. Pictet, dl. III Chr. Godgel. (997-607 v.Chr., Ezech. 4:5)
- 606 3,4
- 605 4,5 Nebukadnézar In het 23e j. van Jeremia, in het **4e j. van Jojakim, dat is het 1ste jaar** van Nebukadnézar profeteert Jeremia dat al de volken Nebukadnézar 70 jaar moeten dienen, hfd. 25:1-3, 11.
Nebukadnézar houdt een veldtocht o.a. tegen Farao Necho te Karchémis, die verslagen wordt, mei/juni. (33,34,35)
Hij trekt naar Egypte, aug. 2 Kon. 24:7 en Jer. 46:22. Hij komt niet in Juda, volgens Joséfus, 10e Boek Joodse Historie.
Nabopolassar sterft te Babel in het 21e regeringsjaar, 16 aug. Nebukadnézar volgt zijn vader op in de regering, 1 Elul, 6/7 september (Babel. Kroniek, 37).
- 604 5,6 1,2 In het 5e jaar van Jojakim, in de winter leest Baruch in de boekrol die Jojakim laat verbranden, Jer. 36:9-25.
Nebukadnézar wordt op het Babylonisch nieuwjaar officieel als koning ingehuldigd, april. (37)
Aan het einde van het 3e jaar dat Daniël aan het Hof was, wordt hij voor Nebukadnézar gebracht, Dan 1:5,18.
Aan het einde van het 3e jaar dat Daniël aan het Hof was wordt hij voor Nebukadnézar gebracht, Dan 1:5,18.
- 603 6,7 2,3 Daniël verklaart de droom van Nebukadnézar, in zijn 2e jaar, Dan. 2:1 en wordt 'onderkoning', Dan. 2:48. Joséfus schrijft dat dit plaats vond 2 jaar nadat Nebukadnézar Egypte overwon, Joodse Historie 10e Boek; korte tijd daarna werd het gouden beeld te Dura opgericht, Dan. 3. Drie Joodse jongens komen aan het Hof, Dan. 3:30.
- 602 7,8 3,4 Omstreeks deze tijd: Jojakim onderwerpt zich niet meer aan Nebukadnézar, 2 Kon. 24:1.
- 598 11,14 7,8 Nebukadnézar voert in z'n 7e jaar 3023 joden weg uit Juda,

Jer. 52:28. Jojakim wordt weggevoerd, 2 Kron. 36:6 en sterft kort daarna, in Babel? (2 Kron. 36:6.) Sommigen dateren deze veldtocht maart 597. (8)

Jojachin Jojachin die 10 jaar kroonprins was en 18 j. oud wordt door Nebukadnézar tot koning aangesteld, 2 Kon. 24:8 en 2 Kron. 36:9 De tekst geeft een probleem omdat er staat dat Jojachin 8 jaar oud was toen hij koning werd. Vermoedelijk is bedoeld dat hij op 8 jarige leeftijd aangesteld werd tot troonopvolger. Jojachin regeert 3 maanden en 10 dagen. Hij wordt kinderloos genoemd omdat hij geen troonopvolger kreeg, Jer. 22:30.

	Zedekia	Nebukadn.	
597	1,2	8,9	Rond nieuwjaar, (ong. maart) stuurt Nebukadnézar om Jojachin en het tempelgereedschap naar Babel te brengen, 2 Kron. 36:10. Nebukadnézar komt in z'n 8 ^e j. naar Jeruzalem, ong. najaar? Voert 10.000 soldaten weg, 8000 vakmannen, 2 Kon 24:11-16. Hij maakt Mattanja, 21 jaar, (zoon van Josia) oom van Jojachin, koning; noemt hem Zedekia, die 11 jaar regeert, 2 Kon. 24:17,18. In Apokr. boek 3 Ezra hfd. 1 wordt dit ook omschreven.
595	3,4	10,11	Jeremia profeteert tegen Hanánja, ong. juli. Jer. 28:1. Jeremia schrijft een brief aan de Joden te Babel dat zij terugkeren als de 70 jaar te Babel vervuld zijn, Jer. 29:2, 10. Hij profeteert de ondergang van Babel, Jer. 50 en 51; geeft die profetie mee aan Seraja, 4 ^e j. van Zedekia, Jer. 51:59.
593	5,6	12,13	Ezechiël tot profeet geroepen in het 5 ^e j. (van Jojachin), Ez. 1:1,2. Let op de exacte data!
Het 5 ^e jaar van Jojachins wegvoering naar Babel.
Het 30 ^e jaar na het Jubeljaar en de hervorming door Josia, j. 623.
De 4e maand op de 5 ^e dag. (ong. 2 ^e helft juni).
God beveelt hem om 390 dagen de ongerechtigheid van Israel te dragen en 40 dagen die van Juda, elke dag voor 1 jaar, hfd. 4:5, 6
Ezechiël profeteert de verwoesting van Jeruzalem, hfd. 8-10.
592	6,7	13,14	Inscripties op kleitabletten (37) melden dat Jechonia in het 13 ^e jaar van Nebukadnézar ruim 15 liter olie ontving uit het magazijn voor hem en zijn kinderen; zie voor zijn zoon 1 Kron. 3:17.
Ezechiël (20:1) bestraft Israëls zonden in het 7 ^e jaar.
591	7,8	14,15	Zedekia komt in opstand tegen Nebukadnézar, 2 Kon. 24:20, stuurt om hulp naar Egypte, zie ook Ezech. 17:12-18.
590	8,9	15,16	In sept/okt. 590 begint het SABBATJAAR waarop de slaven vrijgelaten werden. (Zie over sabbatjaren o.a. Polus Bijbelverkl. Jer.28:1.) Korte tijd hierna bestraft Jeremia koning Zedekia dat hij woordbreuk heeft gedaan om de vrijgelatenen opnieuw onder dienstbaarheid te brengen, Jer. 34:8-16.
Nebukadnézar trekt naar Jeruzalem, Faraο helpt Zedekia;
Nebukadnézar verlaat Jeruzalem en gaat naar Egypte, Jer. 37:5.
Jeremia voorzegt zijn terugkeer, Jer. 37:8.
Jeremia wordt gevangen genomen, Jer. 37:21. Blijft profeteren dat Jeruzalem verwoest wordt en wordt gestraft met de modderkuil, Jer. 38, Klaagl. van Jer. 3:53-55.
589	9,10	16,17	Nebukadnézar verslaat het Egyptische leger; (9,33)
Faraο Hofra wordt koning, 589-570, Jer. 44:30.

- Nebukadnézar belegert Jeruzalem in 9e j. van Zedekia, 10e maand, 10e dag, ong. begin febr. 2 Kon. 25:1 en Jer. 39:1, 52:4; Ezechiël wordt het op dezelfde dag nog geopenbaard, Ez. 24:1. Ezechiël dateert alles naar Jojachins regering!
- 588 10,11 17,18 Ezechiël profeteert tegen Egypte, 29:1.
In het 10e j van Zedekia, dat is het 18e j. van Nebukadnézar ontvangt Jeremia zijn neef Hanámeël in de gevangenis, in de grootste nood voorzegt hij de grootste verlossingen, Jer. 32:1 en 33.
Nebukadnézar voert in z'n 18e j. 832 mensen uit Jeruzalem, Jer. 52:29. Er liepen Joden over naar de Chaldeeën, Jer. 38:19.
Ezechiël profeteert opnieuw tegen Egypte, 11e j. 3e mnd. 1e dag, Ez. 31.
- 587 11 18,19 Jeruzalem wordt ingenomen 9e dag van 4e maand in 11e j van Zedekia, 2 Kon. 25:2, Jer. 39:2 en 52:6,7; ong. 1 aug. Zedekia en al zijn zonen gedood, Jer. 52:10.
DE TEMPEL VERWOEST kort na de 7e dag, 5e maand, (midden aug.) 19e j. van Nebukadnézar, 2 Kon. 25:8. De tempel wordt op de 10e dag verbrand, Jer.52:12.
Maimonides schrijft; in het 36e jaar na het Jubeljaar, zie Polus, Bijbelverkl. Lev. 25. (1)
MERK OP: De tempel werd ingewijd ong. sept. 987 en verwoest ong. aug. 587, was 400 jaar in gebruik. Patrick citeert in de Bijbelverkl. Ridder Joan Marsham: 'dat de Tempel verbrand is nadat hij 400 jaar had gestaan', 2 Kon. 25:9. (1)
- Er zijn chronologen die de tempelverwoesting dateren in 586. Zij dateren de regeringsjaren van Nebukadnézar vanaf 604, het schijnt dat de Bijbel dateert van 605, toen Nabopollassar stierf; 2 Kon 24:1.
Jeremia uit de gevangenis en gaat naar Mizpa, Jer.40.
Er komen vluchtelingen uit Juda in de grootste ellende te Edom, maar worden bespot, Obadja vers 11-14.
- Jojachin
11,12 Ezechiël voorzegt de verwoesting van Tyrus door Nebukadnézar; 11e jr. van Jojachin, hfd 26:1. (Ezechiël houdt de 'regeringsjaren' van Jojachin aan)
- 586 12,13 19,20 Ezechiël krijgt bericht van Jeruzalems verwoesting, 33:21, in het 12e j. van Jechonia, de 10e maand, de 5e dag, ong half jan.
- 582 16,17 23,24 Nebukadnézar voert 745 mensen uit Jeruzalem, Jer. 52:30.
- Ong. deze tijd wordt Jeremia wordt door z'n volk meegesleept naar Egypte, voorzegt de ondergang van Egypte door Nebukadnézar, Jer. 43:10. Volgens de overlevering wordt Jeremia enige tijd daarna in Egypte door eigen mensen gedood. Einde verhaal. Begin eeuwige zaligheid.
Nebukadnézar begint het beleg van Tyrus. (6) Begonnen 5 jaar na de verwoesting van de tempel en duurde 13 jaar. Ithobaäl regeerde 20 jaar. Zie ook Vitringa, Jesaja dl. III, blz. 414. Jes. 23:5.

Misschien omtrent deze tijd voorzegt Ezechiël de terugkeer van Israel in het laatste der dagen en hun strijd met omliggende volken, Ez. 38 en 39. Merk op: Jeruzalem veroverd in 1967, is 2550 jaar later!

- 580 18,19 25,26 Daniël voorzegt dat Nebukadnézar krankzinnig zal worden, wat na 12 maanden gebeurt en 7 volle jaren duurt, Dan. 4:26,36 (ong. 579 t/m 573)
- 573 25,26 32,33 Ezechiël krijgt een zeldzaam vergezicht op de verlossing van Israel en de heerlijkheid van de tempel des Heeren in het laatste der dagen, hfd 40-48, Ezech. 40:1. In het 25e j. van Jojachin, 10^e dag in het begin van t' jaar, in 14^e j. nadat de stad verwoest was, 'juist op die dag'.
Merk op: Het is precies 900 jaar nadat het eerste Pasha ingesteld werd. Tenzij Ezechiël het visioen kreeg op 10 Tisri, het *begin* van 't burgerlijk jaar, toen het 18e Jubeljaar begon, sept/okt. 574/573. Het Jubeljaar werd niet meer gevierd in de diaspora. Israëls trouwe Verbondsgod openbaart het laatste Jubeljaar van Zijn kerk en volk op aarde. 'Och, dat Israëls verlossing uit Sion kwame!'
- 572 26,27 33 Nebukadnézar krijgt z'n verstand terug en grotere heerlijkheid, Dan. 4:36. (6)
- 571 27,28 34 In het 27e j. (van Jojachin), in de 1ste maand op de 1e dag: Ezechiël voorzegt de verwoesting van Egypte door Nebukadnézar, als 'loon' voor de belegering van Tyrus, hfd. 29:17.
- 570 28,29 35 Tyrus ingenomen, Ithobaäl gedood, (33-35)
Nebukadnézar trekt naar Egypte en blijft daar 1 a 2 jaar. (6)
- 569 29,30 36 Farao Hofra, (ook Apries genoemd, 588-569), wordt gedood, Amasis volgt hem op, (569-525).
- 562 36,37 43 Nebukadnézar sterft na 43 j. regering, Evilmerodach –vlg Joséfus zijn zoon- wordt koning.
Bab. kroniek dateert zijn dood op 26 Elul = 7 oktober. (37)
- Evil Merodach
- 561 37 In het 1e j. van Evilmerodach wordt Jojachin ontslagen uit de gevangenis en tot een hoge functie verheven, de 27e dag van 12e maand, ong. maart, 2 Kon. 25:27
Evilmerodach werd op 25 Adar, 2 april, officieel gekroond. (37)
- 560 1,2 Evilmerodach wordt vermoord door Nergal-Sarezzer schoonzoon (of zwager) van Nebukadnézar; misschien dezelfde legeraanvoerder die Jeremia uit de gevangenis verlost, Jer. 39:3-13
- 556 Na 4 jaar sterft Nergal Sarezzer, wordt opgevolgd door zijn zoon Labasch Marduk en 9 maanden later door Nabonidus, (een kleinzoon van Nebukadnézar?) (33,37)
- Nabonidus
- 553 1 Nabonidus neemt zijn eerstgeboren zoon Bélsazar aan in de regering. Bélsazar is een nakomeling van Nebukadnézar, Jer. 27:7 verg. Dan 5:18,22. (33, 37)
Daniël krijgt in het 1e j van Bélsazar het gezicht over de 4 wereldrijken, Dan. 7
- 551 3 In het 3e j van Bélsazar krijgt Daniël, in de koninklijke residentie Susan, het visioen van de koninkrijken van de Perzen en Meden, Dan 8:1. (33, 34)

- 539 15 Kores koning van Perzië overwint in zijn 17e regeringsjaar Babel, in de nacht waarin Bésazar wordt gedood, Dan 5:30. Ong. 13 okt. 539.
Kores maakt zijn oom Darius de Meder, zoon van Ahasvéros, koning over de Chaldeeën Dan 9:1. Darius is 62 jaar en regeert 1,5 jaar, Dan 6:1
In het Perzisch wordt hij genoemd: Cyaxares de zoon van Astyages, broer van Kores' vrouw.
Dit is het 68/69 jaar van de Babylonische gevangenschap.
2 Kron. 36:20, Kanttek. Nr. 42: CYRUS NAM BABEL IN HETWELK GESCHIED IS NAAR SOMMIGER REKENING OMTRENT HET JAAR DER SCHEPPING 3434.
Volgens deze cronologie is dit het 3435^e jaar vanaf de Schepping:
Van Schepping tot Zondvloed (gemiddelde leeftijd) 1650
Van Zondvloed tot Noachs dood/ geb. Abram 350
Van geb. Abram tot Wetgeving (70+430 j.) 500
Van Wetgeving tot begin tempelbouw 480
Van tempelbouw 7, 5 j. tot verwoesting tempel 407,5
Van verwoesting tempel tot inname Babel 48
3435,5

Voor Koning
Chr.j. van
Perzië
Kores

- 538 1 Dit is het 1e jaar van Kores, na zijn overwinning en het 1e jaar van Darius koning over Babel en Medië.
Daniël kwam 3 jaar na de wegvoering aan het hof van Babel, 604; hij was er ong. 66 jaar, Dan 1:21. Volgens Joséfus (J. H. 11e boek) nam Darius hem mee naar Ekbatana, (Achmetha, Ezra 6:2) de residentie van Darius in Medië. Daniël wordt onderkoning. Er zijn 120 stadhouders aangesteld, waarvan er Daniël aanklagen, Daniël komt in de Leeuwenkuil, Dan 6.

Daniël bemerkt in het 1e jr. van Darius uit het boek Jeremia, (29:10) dat het getal van de verwoesting van Jeruzalem vervuld wordt, Dan 9:1,2.
Gabriël openbaart hem een periode van 70 (jaar)weken in welks einde de Messias zal komen, verzoening zal doen en het Heiligdom zal zalven, Daniël 9: 24-27.
Die periode houdt in: $70 \times 7 = 490$ jaar, die als volgt worden onderscheiden:
Vanaf bevel om Jeruzalem op te bouwen, straten en grachten, 'doch in benauwdheid der tijden', zijn 7 weken en 62 weken tot op Messias. In de laatste = 70e week zal de Messias uitgeroeid worden.
Periode van opbouw Jeruzalem: 7×7 weken 49 jaar
Na de opbouw tot op Messias 62×7 434
In de helft van de daarop volgende week wordt de
Messias uitgeroeid, $2 \times 3,5 = 1 \times 7$ 7
490 jaar
(De periode duurt 70 weken. In de *helft* van de laatste week wordt de Mesias uitgeroeid.)

De woorden in het 2^e deel van vers 26 zijn een tussenrede, die geplaatst kan worden na vers 27: "*Een volk des vorsten zal komen en de stad verderven*", etc. Het ziet op de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen, 70 j na Christus.

Er zijn diverse meningen over deze periode, zonder anderen te veroordelen, komt bovenstaande het duidelijkst over.

De opdracht om de *tempel* te bouwen werd gegeven door Kores, maar de opdracht om *Jeruzalem* te bouwen door Artasasta, in jaar 457 v. Chr. maar vooral in 444 v. Chr. Vanaf 457 tot de afsluiting van de Canon is 49 jaar, 408 v. Chr. Vanaf 408 tot het Joodse jaar waarin de prediking van Johannes de Doper begon is 434 jaar, okt. 26 na Chr. In de helft van de laatste week, dus 3,5 jaar later werd de Messias uitgeroeid, ca. april 30 na Chr. Het Heiligdom wordt gezalfd met de Heilige Geest.

40 jaar later werd de Tempeldienst uitgeroeid, 70 na Chr.

In augustus van 538 v. Chr. vindt de beroemde Proclamatie plaats van Kores, die de Joden vergunning geeft om naar Juda en Jeruzalem te gaan, Jes. 44:28 en 45:1; 2 Kron. 36:22 en Ezra 1:1,2 en 6:3. Kores gaf geen bevel of bekostiging om Jeruzalem te bouwen met muren en verblijf voor regeringspersonen, maar verlof om hun huizen te herbouwen en er te wonen.

Kores gaf in bijzonder opdracht om de Tempel te bouwen, Ezra 1:2-4. Hij stelt Sesbazar aan tot Perzisch landvoogd over Juda, Ezra 1:8 (vorst van Juda) en 5:14. Joséfus schrijft dat Sesbazar landvoogd was over Fenicië en Syrië, waarvan Juda een provincie was, die tevens moest zorgen dat het werk aan de tempel werd uitgevoerd.

De Joden komen te Jeruzalem en gaan offeren op de puinhopen van de tempel, vanaf de 1e dag van 7e maand, ong. okt. Ezra 3:6

De Joden vierden het Loofhuttenfeest, einde van 7^e maand, okt. 538 v. Chr. Ezra 3:4.

Uit deze datering blijkt dat in de Bijbel het kerkelijk jaar met Abib (of Nisan) als 1^e maand normatief geldt voor de jaartellingen.

Merk op: *Dit vond plaats in het 70^e jaar van de Ballingschap, (april 607)-okt. 538, en in het 50^e jaar na de verwoesting van de tempel in 587.*

- 537 2 In het 2^e jaar van de Terugkeer in de 2^e maand, ong. april wordt het fundament van de Tempel gelegd onder leiding van Zerubbábel, in Hag. 2:22 vorst van Juda genoemd, en hogepriester Jesús, Ezra 3:8. Als de fundering klaar is wordt dit feestelijk gevierd, Ezra 3:10. De ouderen die de 1^e Tempel nog meegemaakt hadden, en die precies 50 jaar geleden verbrand was, weenden, maar de jongere garde had groot plezier. (Toen ik -als jonge man- deze Chronologie maakte kon ik de jongeren goed begrijpen, en nu bij het uittypen schaar ik me bij de ouden in hun diepe smart, ziende op Nederlands Sion.) De Samaritanen en anderen werken de Joden tegen en sturen naar Kores om hem negatief te beïnvloeden, Ezra 4:5. Darius de Meder was reeds gestorven.
- 536 3 In 3^e j. van Kores, 24^e dag, 1^e maand ontvangt Daniël een visioen, Dan 10:1-4.

- De engel openbaart o.a. aan Daniël de tegenstand van de vorst van Perzië, Dan. 10:20. Misschien ziet dit op (tijdelijke) tegenwerking van Kores in het verder bouwen van de tempel, Dan. 10:13.
De engel voorzegt dat er nog minstens 4 koningen over Perzië zullen regeren, Dan 11:2.
- 530 9 Kores sterft in het 26e regeringsjaar over Perzië, het 9e jaar over Babylonië. Zijn zoon Cambyses volgt hem op.
- Cambyses/
Ahasveros
- 529 1 Cambyses wordt Ezra 4:6 Ahasveros genoemd, de hebr. naam voor het Perzische Artasasta/Artaxerxes, Ezra 4:7 en Joséfus J. H. 11e b. 2e hfd.
De Samaritanen schrijven aan hem een aanklacht tegen de Joden; kopie brief, Ezra 4:6-16. Artasasta verbiedt de verdere tempelbouw. Het werk ligt 9 jaar stil
- 525 5 Cambyses herovert Egypte en onderwerpt het (40 jaar?) Ez. 29:13.
- 523 7 Maansverduistering in juli, 192 jaar en 64 dagen voor Alexander de Grote, (zie jaar 331)
W. Perkins schrijft: 'Die deze dingen voor versierd achten moeten de orde van alle astronomische berekeningen omverwerpen. En waarlijk dit schijnt mij een merklijk bewijs voor de waarheid van de Heilige Schrift. Dewijl de heilige Historie in orde van verhalen zeer net met de omloop van de hemel overeenkomen.'
- 522 8 Cambyses doodt zijn broer Smerdes en sterft kort daarna, 1 juli 522.
Een magiër, priester, regeert 0,5 jaar van 11 maart –11 okt.
Darius I Hystapis wordt koning van Perzië, 5 okt. De 2^e koning, Dan 11:2. Misschien dat zijn beginjaar gerekend wordt van het Perzisch nieuwjaar, mrt 521.
- Darius
- 520 2 Haggai profeteert in 2^e j. van Darius, 6^e maand, 1^e dag, (29 aug.), Haggai 1:1
De Joden hervatten de tempelbouw. Haggai bemoedigt hen, 24^e dag, 6^e maand Hag.2:1,2
Zacharia roept het volk tot bekering, 8^e maand, 2^e j. van Darius, Zach 1:1
Haggai bemoedigt het volk, 24^e dag, 9^e maand, (18 dec.), Hag. 2:11,16,19
- 519 Zacharia krijgt een belofte van de komst des Heeren tot Zijn tempel, 11^e maand, 24^e dag, (15 febr.), Zach. 1:7-21 en hfd. 2
Zacharia roept het volk tot bekering op de 24^e dag van de 11^e maand, en herinnert het volk dat de Heere 70 jaar vertoornd is geweest Zach 1:2. Met andere woorden, de gestelde termijn van 70 jaar is haast voorbij. De 70 jaar hier genoemd hebben betrekking op de verwoesting van de *tempel*, vanaf 587- 517.
Zacharia bemoedigt Zerubbábel dat hij de tempel zal voltooien, Zach. 4:9.
Thatnai en Star-Boznai, 2 satrapen (landvoogden) van Perzië gesteld over Syrie en Fenicië –waaronder ook Juda behoorde- worden woedend en schrijven direkt naar Darius, Ezra 5:1-5. De Joden bouwen met grote moeite verder, Ezra 5:5
Darius stuurt een brief terug met kopie van de Proclamatie van Kores en zijn bevel om de tempel te bouwen, uit het Rijksarchief van de koning, Ezra 6:1-12.
De tempelbouw gaat met grote spoed verder.

- 518 4 4^e jaar van Darius, 4^e dag, 9^e maand, (7 dec.) een vraagstuk over het vasten, Zach. 7. Het vasten in de 5^e maand ging over de tempelverwoesting. De Joden zeiden dat dit vasten niet meer nodig was nu de tempel herbouwd werd.
De Heere bestraft hun *uitwendig* vasten, deze 70 jaar, Zach. 7:5
- 515 6 De tempel wordt voltooid in het 6^e j. van Darius op 3e Adar, (18 febr.) Ezra 6:5 Helaas, de ark en de Sjechina wordt gemist!
De Joden vieren Pasha 14e van de 1e maand, Ezra 6:19.
De tempel werd ingewijd 532 j. 6 mnd. 10 d. vanaf Sauls regering, Jos. J. His. VI, 4, 442. 515 + 533 = 1048 v. Chr. (De onderlinge verdeling wijkt af bij Joséfus)
MERK OP: In het **480** jaar na de Uittocht werd het fundament gelegd van de 1e Tempel 994 v.Chr.; **480** j. later werd de 2e Tempel voltooid.

Vanaf de nieuwe tempel, 515 tot het 1ste jaar van Arthasasta, koning van Perzië 464 is een periode van ong. 51 jaar. Deze periode is niet beschreven in de Bijbel. De regeringsjaren van de Perzische vorsten worden door Joséfus ook niet juist weergegeven. Toch konden de Joden uit later tijd de duur ervan enigszins weten uit andere gebeurtenissen en de geslachtsregisters met name van de hogepriesters, zie Ezra 10 en Nehemia 12: 10,11,22

Geraadpleegde literatuur

- Biblia Hebraica Editie Everardus van der Hooght
- Flavius Joséfus Al de werken Amsterdam 1722
(Herdruk)
- Bijbelverklaring van Patrick, Polus, Welsh, Doddridge, Gill e.a. 17 delen.
Amsterdam 1740
- Bijbelverklaring van M. Henry. J. H. Kok, Kampen
- Bijbelverklaring van K. A. Dächsel. Den Hertog, Utrecht
- Bijbels handboek. J. H. Kok, Kampen
- Bijbelse encyclopedie. J. H. Kok, Kampen
- Chr. encyclopedie. J. H. Kok, Kampen
- J. H. Charlesworth The Old Testament Pseudegrapha, 2 delen
London, 1983
- The Internat. Stand. Bible encycl., 4 delen. Grand Rapids 1986
- Abr. Trommius Concordantie des Ouden en Nieuwen Testaments
- L. Lambert Israël is uniek Chai-pers 1990
- Joh. Plevier Zefanjas Voorzegging Middelburg 1744
- Dr. J. Vlaardingerbroek Sefanja vertaald en verklaard Kok Kampen, 1993
- Dr. J. A. Weststrate Analyse en commentaar over
Zefánja. Onuitgegeven manuscript 1997
- Joh. Fama Het leven en de arbeid van ds. M. Heikoop
- Ds. E. Fransen Enige brieven aan mej. Sieben Ede, 1966
- W. Westerbeke De hoop van Christus' kerk
Studie over de toekomstverwachting van Godgeleerden
uit Engeland in de 17^e eeuw.
- Id Ziet Hem! Hij komt!
De bekering van Israël tot verlevendiging van Christus'
kerk. *Hoop voor Nederlands kerk aangetoond.*